

РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Рахункової палати
від 24.07.2018 № 19-7

ЗВІТ

**про результати фінансового аудиту
Державної служби України з питань геодезії, картографії та
кадастру**

Київ 2018

ЗМІСТ

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ	3
ПРЕАМБУЛА.....	5
ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТА АУДИТУ	9
РЕЗЮМЕ АУДИТОРСЬКОГО ВИСНОВКУ	14
1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНКА ПРАВИЛЬНОСТІ ВЕДЕННЯ І ПОВНОТИ ОБЛІКУ	15
<i>1.1. Стан внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту</i>	<i>15</i>
<i>1.2. Оцінка правильності ведення, повноти бухгалтерського обліку</i>	<i>20</i>
2. РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ РІЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ТА БЮДЖЕТНОЇ ЗВІТНОСТІ	26
<i>2.1. Аудит розрахунків з оплати праці.....</i>	<i>26</i>
<i>2.2. Аудит нефінансових активів.....</i>	<i>29</i>
<i>2.3. Аудит інших господарських операцій</i>	<i>36</i>
ВИСНОВКИ	42
ПРОПОЗИЦІЇ.....	48
ДОДАТКИ.....	51

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

Скорочення	Повна назва
Мінагрополітики	Міністерство аграрної політики та продовольства України
Мінрегіон	Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України
Держгеокадастр	Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру
ДП «Центр ДЗК»	Державне підприємство «Центр державного земельного кадастру»
Закон № 922	Закон України від 25.12.2015 № 922–VIII «Про публічні закупівлі»
Закон № 5203	Закон України від 06.09.2012 № 5203–VI «Про адміністративні послуги»
Закон № 3166	Закон України від 17.03.2011 № 3166–VI «Про центральні органи виконавчої влади»
Закон № 1952	Закону України від 01.07.2004 № 1952–IV «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень»
Закон № 996	Закон України від 16.07.1999 № 996–XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»
Закон № 504	Закон України від 15.11.1996 № 504/96–ВР «Про відпустки»
Постанова № 482	Постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2016 № 482 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України»
Положення про Держгеокадастр	Постанова Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 № 15 «Про Державну службу України з питань геодезії, картографії та кадастру»
Постанова № 85	Постанова Кабінету Міністрів України від 05.04.2014 № 85 «Деякі питання затвердження граничної чисельності працівників апарату та територіальних органів центральних органів виконавчої влади, інших державних органів»
Методичні рекомендації обліку основних засобів	Методичні рекомендації обліку основних засобів затверджені наказом Мінфіну від 23.01.2015 № 11 «Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку для суб'єктів державного сектору» (із змінами та доповненнями)
Методичні рекомендації обліку нематеріальних активів	Методичні рекомендації обліку нематеріальних активів затверджені наказом Мінфіну від 23.01.2015 № 11 «Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку для суб'єктів державного сектору» (із змінами та доповненнями)
Методичні рекомендації обліку запасів	Методичні рекомендації обліку запасів затверджені наказом Мінфіну від 23.01.2015 № 11 «Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку для суб'єктів державного сектору» (із змінами та доповненнями)
НП(С)БО 101 «Подання фінансової звітності»	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності», затверджене наказом Мінфіну від 28.12.2009 № 1541, зареєстрованим в Мін'юсті 28.01.2010 за № 103/17398
НП(С)БО 121 «Основні засоби»	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 «Основні засоби», затверджене наказом Мінфіну від 12.10.2010 № 1202, зареєстрованим в Мін'юсті 01.11.2010 за № 1017/18312
НП(С)БО 122 «Нематеріальні активи»	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 122 «Нематеріальні активи», затверджене наказом Мінфіну від 12.10.2010 № 1202, зареєстрованим в Мін'юсті 01.11.2010 за № 1018/18313

Скорочення	Повна назва
НП(С)БО 123 «Запаси»	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 123 «Запаси», затверджене наказом Мінфіну від 12.10.2010 № 1202, зареєстрованим в Мін'юсті 01.11.2010 за № 1019/18314
Наказ Мінфіну № 755	Типові форми меморіальних ордерів, інших облікових реєстрів суб'єктів державного сектору та порядок їх складання, затверджені наказом Мінфіну від 08.09.2017 № 755, зареєстрованим в Мін'юсті 20.11.2017 за № 1416/31284
Наказ № 480	Наказ Мінфіну від 03.05.2017 № 480 «Про затвердження Порядку здійснення Міністерством фінансів України оцінки функціонування системи внутрішнього аудиту», зареєстрований в Мін'юсті 24.05.2017 за № 663/30531
Наказ № 1219 План рахунків	Порядок застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі та Типова кореспонденція субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом та зобов'язаннями розпорядниками бюджетних коштів та державними цільовими фондами, затверджені наказом Мінфіну від 29.12.2015 № 1219, зареєстрованим в Мін'юсті 16.01.2016 за № 86/28216
Типове положення № 59	Типове положення про бухгалтерську службу бюджетної установи, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 26.01.2011 № 59
Інструкція № 68	Інструкція про форми меморіальних ордерів бюджетних установ та порядок їх складання, затверджена наказом Державного казначейства України від 27.07.2000 № 68
Порядок № 454	Порядок визначення предмета закупівлі, затверджений наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 17.03.2016 № 454, зареєстрованим в Мін'юсті 25.03.2016 за № 448/28578
Порядок № 44	Порядок складання бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, звітності фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, затверджений наказом Мінфіну від 24.01.2012 № 44 (у редакції наказу Мінфіну від 07.02.2017 № 44), зареєстрованим в Мін'юсті 09.02.2012 за № 196/20509
Порядок № 1001	Порядок утворення структурних підрозділів внутрішнього аудиту та проведення такого аудиту в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, їх територіальних органах та бюджетних установах, які належать до сфери управління міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 28.09.2011 № 1001
Порядок № 100	Порядок обчислення середньої заробітної плати, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 08.02.1995 № 100
Інструкція № 59	Інструкція про службові відрядження в межах України та за кордон, затверджена наказом Мінфіну від 13.03.1998 № 59 (із змінами та доповненнями), зареєстрованим в Мін'юсті 31.03.1998 за № 218/2658
Єдиний закупівельний словник	“Єдиний закупівельний словник” ДК 021:2015, затверджений наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 23.12.2015 № 1749

ПРЕАМБУЛА

Підстави для проведення аудиту: План роботи Рахункової палати на 2018 рік.

Мета аудиту: перевірка, аналіз та оцінка правильності ведення, повноти обліку і достовірності фінансової та бюджетної звітності щодо надходжень і витрат бюджету, встановлення фактичного стану справ щодо цільового використання бюджетних коштів, дотримання законодавства при здійсненні операцій з бюджетними коштами.

Предмет аудиту:

- фінансова та бюджетна звітність за 2017 рік;
- облікова політика;
- фінансово-господарські операції;
- первинні документи бухгалтерського обліку;
- укладені договори;
- накази та інші розпорядчі документи з питань діяльності;
- планові документи;
- реєстри синтетичного обліку – меморіальні ордери (накопичувальні відомості);
- реєстри аналітичного обліку – книги і картки;
- книга «Журнал-головна»;
- елементи автоматизації бухгалтерського обліку;
- інші статистичні і довідкові матеріали, які характеризують стан використання коштів;
- система внутрішнього контролю;
- внутрішнє середовище (середовище контролю), тобто існуючі процеси, операції, регламенти, структури та розподіл повноважень щодо їх виконання, правила та принципи управління людськими ресурсами тощо, які спрямовані на забезпечення реалізації законодавчо закріплених за об'єктом аудиту функцій та завдань з метою досягнення визначеної мети та цілей.

Об'єкт аудиту: Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру (далі – Держгеокадастр).

Початкові обмеження щодо проведення аудиту:

часові: період, охоплений аудитом – 2017 рік.

територіальні обмеження – м. Київ.

Критерії оцінки, які використовувались у ході аудиту, ґрунтувалися на аудиторських твердженнях щодо:

класів господарських операцій та подій у періоді, охопленому аудитом:

- **повнота** – всі господарські операції та події, які повинні бути відображені, відображені в повному обсязі;

- **виникнення** – господарські операції та події, які відображені у бухгалтерському обліку та звітності, дійсно мали місце на цьому об'єкті;

- **точність** – обсяги та інші дані, які стосуються господарських операцій і подій, відображені належним чином;

- **відсікання** – господарські операції та події відображені в облікових регістрах у тому звітному періоді, в якому вони здійснені або виникли;

- **законність** – господарські операції здійснені на законних підставах, рішення об'єкта аудиту щодо здійснення таких операцій відповідають діючому законодавству, рішенням Верховної Ради України та дозволам Державної казначейської служби України (в тому числі кошти державного бюджету використовуються на цілі, передбачені бюджетними призначеннями, встановленими законом про Державний бюджет України, напрямами використання бюджетних коштів, визначеними у паспорті бюджетної програми або в порядку використання бюджетних коштів, бюджетними асигнуваннями);

- **класифікація** – господарські операції та події відображені на відповідних рахунках бухгалтерського обліку за своєю економічною суттю;

бухгалтерського балансу на кінець звітного періоду:

- **повнота** – всі активи та зобов'язання, які повинні бути відображені, відображені в повному обсязі;

- **наявність** – всі активи та зобов'язання є в наявності;

- **цінність та розміщення** – всі активи та зобов'язання включено до фінансової звітності у належних обсягах і всі підсумовуючі оцінки або розподіли відображені належним чином;

- **права та обов'язки** – утримання та контроль за активами і зобов'язаннями об'єкта аудита є обов'язком установи;

представлення та розкриття:

- **повнота** – у фінансовій звітності відображено всі необхідні розкриття;

- **виникнення** – розкриті події, транзакції та інші питання дійсно відбулися;

- **точність та цінність** – фінансова та інша інформація розкрита чітко та у необхідному обсязі;

- **права та обов'язки** – розкриті події, господарські операції та інші питання стосуються установи.

Обсяг та зміст аудиторських процедур:

Аудит передбачав виконання аудиторських процедур задля отримання аудиторських доказів стосовно сум, відображених у фінансовій та бюджетній звітності. Аудит містить також оцінку прийнятності облікових оцінок, зроблених управлінським персоналом, та загального представлення фінансових та бюджетних звітів.

У ході аудиту аудиторською групою використовувався принцип вибіркової перевірки наданої інформації, в результаті якої до уваги бралися тільки суттєві помилки. У звіті розглядалися тільки помилки, які

перевищували 1,7 тис. гривень¹. Враховуючи високі ризики, застосована аудиторська вибірка елементів у межах генеральної сукупності.

Для формулювання належного висновку за результатами аудиту аудиторські докази отримані за допомогою здійснення процедур, таких як: перевірка, анкетування, запит, звіряння, огляд, оцінка, опитування, підрахунок, перерахунок, повторне обчислення, порівняння, зіставлення, спостереження, тестування, узагальнення, обстеження.

Для підтвердження річної фінансової та бюджетної звітності апарату Держгеокадастру контрольною групою здійснено аудит щодо розрахунків: з оплати праці, з пов'язаними сторонами, з міжнародними організаціями, за відрядження, інших господарських операцій.

Рівнем суттєвості виявлених порушень і відхилень фінансових показників є факт урахування Держгеокадастру державною установою, майно якої є державною власністю, а її утримання здійснюється стовідсотково з Державного бюджету України. Суттєвість для фінансової звітності визначено на рівні 1 відс. від валюти балансу (80 172,8 тис. грн), що становить 801,7 тис. гривень. Для бюджетної звітності суттєвість визначено також на рівні 1 відс. від касових видатків (67 901,9 тис. грн), що становить 679,0 тис. гривень. Враховуючи ризик невиявлення помилок та, як наслідок, надання неправильного висновку, для розрахунку розміру вибірки застосовано величину робочої суттєвості, яка становила для фінансової звітності – 579,3 тис. грн; для бюджетної звітності – 490,4 тис. гривень.

Оцінка ризиків

✓ **Під час попереднього вивчення предмета та об'єкта аудиту визначено:**

▪ **суттєві всеохоплюючі ризики, зокрема:**

- введення в дію національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі;
- непроведення відділом внутрішнього аудиту контрольних заходів щодо перевірки звітності апарату Держгеокадастру перед її складанням;
- зміна головного розпорядника для Держгеокадастру в 2017 році;
- введення в дію нового плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі.

З метою реагування на суттєві всеохоплюючі ризики аудит проводився досвідченими працівниками департаменту із застосуванням процедур

¹Рівень незначної помилки визначено на рівні 0,25 відс. значення суттєвості для бюджетної звітності. Незначна помилка – це неправильна класифікація статей балансу, яка може не вважатися суттєвою в контексті фінансової звітності в цілому, якщо сума неправильної класифікації незначна порівняно з розміром відповідних статей балансу, і не впливає на звіт про фінансові результати або основні коефіцієнти. При цьому незначними помилками не вважаються помилки, пов'язані з шахрайством або нецільовим використанням коштів.

контролю якості як безпосередньо складом контрольної групи, так і керівництвом департаменту та членом Рахункової палати, відповідальним за здійснення зазначеного контрольного заходу.

▪ **суттєві конкретні ризики**, зокрема:

- підвищення посадових окладів працівникам Держгеокадастру у січні 2017 року;
- значне підвищення виплат премії та матеріальної допомоги в грудні 2017 року;
- операції з пов'язаними сторонами, а саме в частині здійснення Держгеокадастром у 2017 році розрахунків з підприємствами, які належать до сфери його управління: Державне підприємство «Український державний науково-виробничий інститут зйомок міст та геоінформатики імені А. В. Шаха»; Державне підприємство «Головний науково-дослідний та проектний інститут землеустрою»; Державне підприємство «Науково-дослідний інститут геодезії і картографії»; Державне науково-виробниче підприємство «Картографія»; Державне підприємство «Українське державне аерогеодезичне підприємство»;
- складні господарські операції, які пов'язані, зокрема з:
 - проведенням Держгеокадастром у 2017 році конвертації валюти для розрахунків за членство в міжнародних організаціях (303,4 тис. гривень);
 - витратами на відрядження за кордон;
- необоротні активи, отримані в 2017 році, встановлювались та налаштовувались господарським способом.

✓ **Під час проведення аудиту також ідентифіковано суттєві конкретні ризики, а саме:**

- невідображення в звітності наданих Держгеокадастром платних адміністративних послуг у 2017 році;
- поділ предмета закупівлі з метою уникнення проведення процедури відкритих торгів;
- неналежний облік нефінансових активів (основні засоби, інші необоротні матеріальні активи, нематеріальні активи, капітальні інвестиції).

З метою реагування на визначені суттєві конкретні ризики застосовано відповідні заходи контролю, зокрема, збільшено розмір вибірки та проведено додаткові процедури².

Відповідальність управлінського персоналу Держгеокадастру за фінансову та бюджетну звітність

Управлінський персонал Держгеокадастру несе відповідальність за складання фінансової та бюджетної звітності і її достовірне представлення відповідно до вимог чинного законодавства, а також за цільове використання

²Додатково проведені аналітичні процедури, запит, звіряння, огляд, опитування, повторне обчислення, порівняння, зіставлення, спостереження, тестування.

бюджетних коштів, дотримання законодавства при здійсненні операцій з бюджетними коштами та внутрішній контроль, який він вважає необхідним для забезпечення складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства та помилок.

Відповідальність аудитора

Контрольна група Рахункової палати провела аудит відповідно до вимог:

- Методичних рекомендацій з проведення Рахунковою палатою фінансового аудиту, затверджених рішенням Рахункової палати від 22.09.2015 № 5-5;

- міжнародних стандартів вищих органів фінансового контролю (ISSAI: 100 «Основні принципи аудиту в державному секторі», 200 «Фундаментальні принципи здійснення фінансового аудиту», 1230 «Аудиторська документація», 1240 «Відповідальність аудитора, що стосується шахрайства, при аудиті фінансової звітності», 1250 «Розгляд законодавчих і нормативних актів при аудиті фінансової звітності», 1260 «Повідомлення інформації з питань аудиту тим, кого наділено найвищими повноваженнями», 1265 «Повідомлення інформації про недоліки внутрішнього контролю тим, кого наділено найвищими повноваженнями, та управлінському персоналу», 1300 «Планування аудиту фінансової звітності», 1315 «Ідентифікація та оцінка ризиків суттєвих викривлень через розуміння суб'єкта господарювання і його середовища», 1320 «Суттєвість при плануванні та проведенні аудиту», 1330 «Дії аудитора у відповідь на оцінені ризики», 1450 «Оцінка викривлень, ідентифікованих під час аудиту», 1500 «Аудиторські докази», 1505 «Зовнішні підтвердження», 1520 «Аналітичні процедури», 1530 «Аудиторська вибірка», 1550 «Пов'язані сторони», 1700 «Формулювання думки та надання звіту щодо фінансової звітності», 1705 «Модифікації думки у звіті незалежного аудитора» у частині, що не суперечить Конституції та законам України.

Вказані стандарти вимагають дотримання відповідних етичних норм, а також здійснення планування й проведення аудиту для отримання достатньої впевненості, що фінансова та бюджетна звітність не містять суттєвих викривлень.

ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТА АУДИТУ

Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру (Держгеокадастр) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра аграрної політики та продовольства і який реалізує державну політику у сфері топографо-геодезичної і картографічної діяльності, земельних відносин, землеустрою, у сфері Державного земельного кадастру, державного нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі в частині дотримання земельного законодавства, використання та охорони земель усіх

категорій і форм власності, родючості ґрунтів³. Держгеокадастр утворений шляхом реорганізації (перетворення) Державного агентства земельних ресурсів України відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 10.09.2014 № 442 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади».

Положенням про Державну службу України з питань геодезії, картографії та кадастру, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 № 15, визначені основні завдання Держгеокадастру, які полягають у:

1) реалізації державної політики у сфері топографо-геодезичної і картографічної діяльності, земельних відносин, землеустрою, у сфері Державного земельного кадастру, державного нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі в частині дотримання земельного законодавства, використання та охорони земель усіх категорій і форм власності, родючості ґрунтів;

2) наданні адміністративних послуг згідно із законом у відповідній сфері;

3) внесенні на розгляд Міністра аграрної політики та продовольства пропозицій щодо забезпечення формування державної політики у сфері топографо-геодезичної і картографічної діяльності, земельних відносин, землеустрою, у сфері Державного земельного кадастру, державного нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі в частині дотримання земельного законодавства, використання та охорони земель усіх категорій і форм власності, родючості ґрунтів.

Відповідно до Закону № 3166 фінансове і матеріально-технічне забезпечення діяльності міністерств та інших центральних органів виконавчої влади здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України (стаття 25).

При цьому Держгеокадастр організовує планово-фінансову роботу в апараті Держгеокадастру, його територіальних органах, на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери його управління, здійснює контроль за використанням фінансових і матеріальних ресурсів, забезпечує організацію та вдосконалення бухгалтерського обліку в установленому законодавством порядку. Також аналізує результати діяльності територіальних органів, що забезпечують здійснення повноважень з розпорядження землями державної власності сільськогосподарського призначення, розробляє заходи щодо підвищення ефективності функціонування територіальних органів.

У 2017 році апарату Держгеокадастру кошторисами (за відповідними бюджетними програмами) передбачено видатки в обсязі 68 125,9 тис. грн, у тому числі за загальним фондом 63 057,8 тис. грн та спеціальним – 5 068,1⁴ тис. гривень (табл. 1).

Таблиця 1

³Положення про Державну службу України з питань геодезії, картографії та кадастру, затвержене постановою Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 № 15.

⁴Надходження в натуральній формі.

Показник виконання Держгеокадастром бюджетних програм у 2017 році

тис. гривень

КПКВК	затверджено на рік	отримано залишок	надійшло коштів за звітний період	касові видатки	залишок на кінець року	відсоток виконання бюджетних програм
Загальний фонд						
2803010 ⁵	58023,5	—	57799,5	57799,5	—	99,6
2803030 ⁶	5034,3	—	5034,3	5 034,3	—	100,0
Всього	63057,8	—	62833,8	62833,8	—	99,6
Спеціальний фонд						
2803010	5068,1	273,1	5068,1	5068,1	273,1	100,0
Всього	5068,1	273,1	5068,1	5068,1	273,1	100,0
Разом	68125,9	273,1	67901,9	67901,9	273,1	99,7

Аналіз даних, наведених в табл. 1, засвідчує, що касове виконання загального фонду державного бюджету протягом 2017 року становило **62 833,8 тис. грн, або 99,6 відсотка**. Касові видатки із спеціального фонду держбюджету – 5 068,1 тис. грн, або 100,0 відс. затверджених. Надходження та використання коштів спеціального фонду відображають операцію з безоплатної передачі реєстру географічних назв.

Структура апарату Держгеокадастру, відповідно до положення про Держгеокадастр, затверджується його Головою за погодженням з Міністром аграрної політики та продовольства. Організаційна структура апарату Держгеокадастру наведена в [додатку 1](#).

Гранична чисельність державних службовців та працівників Держгеокадастру затверджується Кабінетом Міністрів України. Відповідно до постанови № 85 граничну чисельність працівників апарату Держгеокадастру затверджено в кількості 274 особи (у тому числі державних службовців – 270 осіб).

Відповідно до штатного розпису на 2017 рік (затвердженого 25.01.2017 виконуючим обов'язки Голови Держгеокадастру Цвяхом О. М. та погодженого 27.01.2017 заступником Міністра фінансів – керівником апарату Капінусом Є. В.) чисельність апарату Держгеокадастру становила 274 штатні одиниці.

Середньооблікова фактична чисельність працівників апарату в 2017 році – 196 осіб.

Завдання з ведення бухгалтерського обліку фінансово-господарської діяльності апарату Держгеокадастру та складання фінансової звітності покладено на відділ бухгалтерського обліку та звітності Держгеокадастру, Положення про який затверджено 03.03.2015 в. о. Голови Держгеокадастру Шемелинець Л. М. Відповідно до вказаного Положення **відділ бухгалтерського обліку та звітності є самостійним структурним**

⁵ Керівництво та управління у сфері геодезії, картографії та кадастру.

⁶ Загальнодержавні топографо-геодезичні та картографічні роботи, демаркація та делімітація державного кордону.

підрозділом Держгеокадастру, який підпорядковується першому заступнику Голови.

З 25.01.2017 діє нове Положення відділу бухгалтерського обліку та звітності, затверджене в. о. Голови Держгеокадастру Цвяхом О. М. Відповідно до цього Положення **відділ бухгалтерського обліку та звітності є структурним підрозділом Департаменту фінансового забезпечення Держгеокадастру.**

Слід зазначити, що при затвердженні структури Держгеокадастру не дотримано вимоги постанови Кабінету Міністрів України від 26.01.2011 № 59 (пункт 3), якою доручалося міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади забезпечити функціонування бухгалтерських служб міністерств, інших центральних органів виконавчої влади і бюджетних установ, що належать до сфери їх управління, у межах граничної чисельності працівників та коштів, передбачених на їх утримання.

При цьому, як встановлено аудитом, Положення про відділ бухгалтерського обліку і звітності Департаменту фінансового забезпечення Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру, затверджене 25.01.2017, не визначає відділ бухгалтерського обліку і звітності бухгалтерською службою, як це обумовлено Бюджетним кодексом України (частина третя статті 56), Законом № 996 (частина четверта статті 8) та Типовим положенням № 59.

***Рекомендація.** Забезпечити належне функціонування бухгалтерської служби відповідно до норм, визначених Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Закону України «Про державну службу», постановою Кабінету Міністрів України від 26.01.2011 № 59, якою затверджено типові положення про бухгалтерську службу бюджетної установи.*

У положенні про бухгалтерську службу Держгеокадастру та посадових інструкціях чітко не визначено повноваження як керівника, так і працівників бухгалтерської служби. Зокрема, Положенням про відділ бухгалтерського обліку та звітності Департаменту фінансового забезпечення Держгеокадастру, яким визначено повноваження начальника відділу, не передбачено підписання начальником відділу звітності, що є недотриманням Типового положення № 59 (підпункт 8 пункту 13). Також в порушення Типового положення № 59 (підпункт 10 пункту 13) начальника відділу не зобов'язано та не надано повноваження здійснювати контроль за: відображенням у бухгалтерському обліку всіх господарських операцій, що проводяться бюджетною установою; складенням звітності; цільовим та ефективним використанням фінансових, матеріальних (нематеріальних), інформаційних та трудових ресурсів, збереженням майна; дотриманням вимог законодавства щодо списання (передачі) рухомого та нерухомого майна бюджетної установи; правильністю проведення розрахунків при здійсненні оплати товарів, робіт та послуг, відповідністю перерахованих коштів обсягам виконаних робіт, придбаних товарів чи наданих послуг згідно

з умовами укладених договорів, у тому числі договорів оренди; відповідністю взятих бюджетних зобов'язань бюджетним асигнуванням, паспорту бюджетної програми (у разі застосування програмно-цільового методу в бюджетному процесі) та відповідністю платежів взятим бюджетним зобов'язанням та бюджетним асигнуванням; станом погашення та списання відповідно до законодавства дебіторської заборгованості бюджетної установи та бюджетних установ, які їй підпорядковані; додержанням вимог законодавства під час здійснення попередньої оплати товарів, робіт та послуг у разі їх закупівлі за бюджетні кошти; оформленням матеріалів щодо нестачі, крадіжки грошових коштів та майна, псування активів; розробленням та здійсненням заходів щодо дотримання та підвищення рівня фінансово-бюджетної дисципліни працівників бухгалтерської служби; усуненням порушень і недоліків, виявлених під час контрольних заходів, проведених державними органами та підрозділами бюджетної установи, що уповноважені здійснювати контроль за дотриманням вимог бюджетного законодавства.

***Рекомендація.** У положенні про бухгалтерську службу Держгеокадастру та посадових інструкціях чітко визначити повноваження як керівника, так і працівників бухгалтерської служби відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та Типового положення № 59.*

Водночас відповідно до Типового положення № 59 (пункт 12), прийняття (передання) справ головним бухгалтером у разі призначення на посаду або звільнення з посади здійснюється після проведення внутрішньої перевірки стану бухгалтерського обліку та звітності, за результатами якої оформляється відповідний акт. Копія такого акта надсилається бюджетній установі, якій підпорядковується бюджетна установа. В 2017 році в Держгеокадастрі наказом від 19.01.2017 № 15-к призначено начальника відділу бухгалтерського обліку та звітності Департаменту фінансового забезпечення з 20.01.2017. При цьому **внутрішня перевірка стану бухгалтерського обліку та звітності не проводилася, відповідно акт перевірки не оформлявся та копія такого акта в Мінагрополітики не надсилалася, чим не дотримано вимог Типового положення № 59 (пункт 12).**

***Рекомендація.** З метою належної реалізації вимог Бюджетного кодексу України (підпункт 9 частини п'ятої статті 22), Мінагрополітики рекомендується забезпечити внутрішній контроль за повнотою надходжень, взяттям бюджетних зобов'язань розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня і витрачанням ними бюджетних коштів.*

РЕЗЮМЕ АУДИТОРСЬКОГО ВИСНОВКУ

Підстава для надання негативного висновку

Фінансовий аудит Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру засвідчив, що у 2017 році касові видатки по апарату Держгеокадастру за загальним фондом державного бюджету становили 62 833,8 тис. грн, або 99,6 відс. передбаченого обсягу (68 125,9 тис. грн) та 5 068,1 тис. грн – за спеціальним (100-відсотково).

Використані кошти державного бюджету спрямовані на цілі, передбачені бюджетними призначеннями, встановленими Законом України «Про Державний бюджет України на 2017 рік».

Водночас аудитом встановлено, що фінансово-господарські операції в окремих випадках проведено з недотриманням вимог нормативно-правових актів, які регулюють використання бюджетних коштів.

Фінансова та бюджетна звітність Держгеокадастру (станом на 13.02.2017, головний розпорядник – Мінрегіон, та станом на 01.01.2018, головний розпорядник – Мінагрополітики) в окремих випадках сформована без дотримання вимог, встановлених НП(С)БО 101 «Подання фінансової звітності», та Порядку № 44. Більш детальна інформація щодо викривлень фінансової та бюджетної звітності, які зумовили надання негативного висновку, наведена в розділах Звіту та Висновках.

Допущені Держгеокадастром порушення та недоліки мали вплив на фінансову та бюджетну звітність об'єкта аудиту станом на 01.01.2018, а отже, ставлять під сумнів достовірність даних, які відображено у цій звітності, що дає підстави для надання негативного аудиторського висновку.

Негативний висновок

Проведеним Рахунковою палатою фінансовим аудитом встановлено факти порушень та недоліків під час здійснення Державною службою України з питань геодезії, картографії та кадастру операцій з бюджетними коштами. Допущені порушення суттєво впливають на фінансову та бюджетну звітність об'єкта аудиту і перекошують реальний стан справ. Фінансова та бюджетна звітність має суттєві перекошування і недостовірно подає інформацію про об'єкт аудиту станом на 01.01.2017 та станом на 01.01.2018. Крім того, не виконані вимоги щодо організації бухгалтерського обліку та звітності в Україні; в окремих випадках операції з бюджетними коштами здійснювалися з недотриманням чинного законодавства України.

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНКА ПРАВИЛЬНОСТІ ВЕДЕННЯ І ПОВНОТИ ОБЛІКУ

1.1. Стан внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту

Аудитом встановлено, що в 2017 році Держгеокадастр застосовував такі процедури внутрішнього контролю:

- авторизація;
- інвентаризація.

Аналіз процедур внутрішнього контролю Держгеокадастру наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Процедури внутрішнього контролю Держгеокадастру

Процедура внутрішнього контролю	Твердження									Частота контролю
	наявність	права та зобов'язання	оцінка вартості та розподіл	повнота	законність	існування	точність	відсікання	класифікація	
Процедура авторизації	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Постійно
Інвентаризація	+	+	+	+	-	-	-	-	-	Щорічно

Примітка. "+" – так, "-" – ні.

Аналізом процедур внутрішнього контролю встановлено, що всі твердження, які перевіряються під час аудиту, охоплені лише процедурою авторизації. Процедура внутрішнього контролю «Інвентаризація» охоплює твердження щодо: наявності, прав та зобов'язань, оцінки вартості та розподілу, повноти.

Організаційну структуру процедури внутрішнього контролю «Інвентаризація» наведено в [додатку 2](#).

Проведеним аудитом встановлено, що процедури внутрішнього контролю розроблені у міру потреб здійснення відповідних господарських операцій.

Результати оцінки операційної ефективності процедури авторизації наведено у відповідних розділах Звіту.

Порядок проведення інвентаризації активів і зобов'язань та оформлення її результатів визначено Положенням про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879, зареєстрованим у Мін'юсті 30.10.2014 за № 1365/26142.

Відповідно до наказу Держгеокадастру від 27.11.2017 № 23-а, в період з 01.12.2017–15.12.2017 проведено інвентаризацію активів та зобов'язань, які обліковуються на балансових та позабалансових рахунках Держгеокадастру станом на 01.12.2017.

Перевіркою матеріалів інвентаризації встановлено, що при відображенні результатів інвентаризації **не дотримані окремі вимоги наказу Мінфіну від 17.06.2015 № 572** «Про затвердження типових форм для відображення бюджетними установами результатів інвентаризації», зареєстрованого в Мін'юсті 06.07.2015 за № 788/27233, а саме **у протоколі інвентаризаційної комісії зазначено первісну вартість необоротних активів 98 236,2 тис. грн, а не їх балансову вартість 62 928,7 тис. гривень.** Під час аудиту виправлено вказаний протокол шляхом закреслення невірної суми та написання вірної, що підтверджено підписами членів комісії.

Водночас **не враховано вимоги Кодексу законів про працю України (стаття 135¹) та Методичних рекомендації** обліку основних засобів, оскільки **в окремих випадках матеріально - відповідальні особи наказами не призначались та договори про повну індивідуальну матеріальну відповідальність не укладались.**

Відповідно до звернення контрольної групи Рахункової палати щодо проведення вибіркової інвентаризації активів, Держгеокадастром згідно з наказом від 06.06.2018 № 10-а «Про проведення позапланової інвентаризації майна» утворено інвентаризаційну комісію на період проведення позапланової інвентаризації майна Держгеокадастру та визначено у строк з **07.06.2018 по 08.06.2018** провести вибірккову позапланову інвентаризацію майна, яке обліковується на балансі Держгеокадастру станом на 01.06.2018, в присутності працівників контрольної групи Рахункової палати.

Спостереженням за проведенням інвентаризації встановлено, що з недотриманням вимог Методичних рекомендацій обліку основних засобів (пункт 3 розділу II) та Положення про облікову політику Держгеокадастру, затвердженого наказом Держгеокадастру від 05.06.2015 № 99, декільком одиницям матеріальних цінностей загальною вартістю 17,9 тис. грн присвоєно одні і ті ж інвентарні номери (два столи – 101600612, три шафи для паперів – 101600618, чотири шафи книжкові – 101600622, два концентратори – 101400725). Зазначене порушення усунуено у ході аудиту.

Крім того, **проведеною інвентаризацією встановлено**, що модулі оперативної пам'яті в кількості 32 шт. загальною вартістю 57,4 тис. грн та жорсткі диски в кількості 18 шт. загальною вартістю 12,4 тис. грн, що обліковуються на балансі Держгеокадастру, встановлені на серверах, які використовуються адміністратором Державного земельного кадастру (ДП «Центр Державного земельного кадастру»), але до акта приймання-передачі обладнання не включені.

Разом з тим вибірковою інвентаризацією нематеріальних активів виявлено програмне забезпечення⁷, що обліковується на балансі Держгеокадастру, закуплене без передачі виключних майнових прав, тобто

⁷Системи захисту від шкідливих кодів, контролю доступу до пристроїв введення/виводу інформації, керування сховищами підприємства, резервного копіювання та відновлення, WindowsXP, MicrosoftOffice 2007 StandartRusBox, ABBYYFineReader тощо.

відповідно до НП(С)БО 122 «Нематеріальні активи» нематеріальним активом, який належить Держгеокадастру, не визнається.

Зазначені порушення зафіксовано під час проведення позапланової інвентаризації (наказ Держгеокадастру від 06.06.2018 № 10-а) та відображено у протоколі інвентаризаційної комісії від 08.06.2018.

Таким чином, **процедура внутрішнього контролю «Інвентаризація» не забезпечує повноту відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності всіх активів установи.**

Отже, Рахункова палата не може покластись на процедуру внутрішнього контролю «Інвентаризація» Держгеокадастру, що призводить до збільшення обсягу вибірки при перевірці активів та зобов'язань.

***Рекомендація.** З метою забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності Держгеокадастру рекомендується перед складанням річної звітності провести суцільну інвентаризацію, яка повинна охопити всі активи служби незалежно від їх місцезнаходження, у тому числі предмети, що перебувають на модернізації, у ремонті незалежно від технічного стану. Також інвентаризації підлягають активи і зобов'язання, які обліковуються на позабалансових рахунках, зокрема цінності, що не належать Держгеокадастру, але тимчасово перебувають у його користуванні, розпорядженні або на зберіганні, інші активи. Через великий обсяг робіт для безпосереднього проведення інвентаризації у місяцях зберігання Держгеокадастру рекомендується створити робочі інвентаризаційні комісії. Перед проведенням інвентаризації доручити інвентаризаційній комісії здійснення інструктажу членів робочих інвентаризаційних комісій. Під час проведення інвентаризації зобов'язати інвентаризаційну комісію здійснювати контрольні перевірки правильності проведення інвентаризації робочими комісіями.*

Враховуючи Методичні рекомендації з організації внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів у своїх закладах та у підвідомчих бюджетних установах, які затверджені наказом Міністерства фінансів України від 14.09.2012 № 995, Державним агентством земельних ресурсів України наказом від 07.06.2013 № 253 затверджено Порядок управління ризиками у Державному агентстві земельних ресурсів України та визначено відповідальних за здійснення ідентифікації ризиків. Після реорганізації Держгеокадастру в Держгеокадастр, такий порядок останнім не затверджувався та відповідальні особи не визначалися. Тобто **Держгеокадастром при проведенні внутрішнього контролю** переліки функцій і відповідних процедур з їх виконання, матриці відповідальних виконавців та співвиконавців функцій та процедур, блок-схем ходу їх реалізації (п 3.1 зазначених вище методичних рекомендацій), ідентифікації ризиків (п.1.1), оцінки ризиків (п. 3.1.2), визначення способів реагування на ідентифіковані та оцінені ризики (п. 3.1.3) не складалися.

Також в Держгеокадастрі не застосовуються способи документування

такої діяльності шляхом складання таблиць (матриць), класифікованих та оцінених за критеріями ймовірності виникнення та впливу ризиків, визначених для конкретних функцій чи завдань, із зазначенням заходів контролю, відповідальних виконавців, термінів та індикаторів виконання таких заходів, як це передбачено пунктом 3.2 зазначених вище методичних рекомендацій.

***Рекомендація.** Враховуючи, що управління ризиками є складовою частиною управління установою, виконання завдань і функцій та здійснюється керівниками всіх рівнів, працівниками установи, Держгеокадастру рекомендується впровадити ідентифікацію, оцінку, визначення способів реагування на ризики та їх документування.*

Механізм утворення структурних підрозділів внутрішнього аудиту та проведення в міністерствах такого аудиту визначений Порядком № 1001.

Проведеним аудитом встановлено, що в Держгеокадастрі створено та діє відділ внутрішнього аудиту, основним завданням якого є надання керівникові Держгеокадастру об'єктивних і незалежних висновків і рекомендацій щодо: функціонування системи внутрішнього контролю та її удосконалення, удосконалення системи управління, запобігання виникненню помилок чи інших недоліків у діяльності Держгеокадастру.

Положенням про відділ внутрішнього аудиту, яке затверджене 20.02.2017 в. о. Голови Держгеокадастру, визначено, що відділ є самостійним структурним підрозділом Держгеокадастру. Штатна чисельність відділу становить шість одиниць (протягом 2017 року фактично – чотири особи, а на кінець року, з листопада 2017 року – три особи).

***Рекомендація.** З метою належного виконання завдань, покладених на відділ внутрішнього аудиту, Держгеокадастру рекомендується вжити заходів щодо необхідного кадрового забезпечення відділу.*

Аудитом встановлено, що в Держгеокадастрі планами проведення внутрішніх аудитів на I та II півріччя 2017 року передбачалося проведення аудитів підприємств, установ та організацій, які належать до його сфери управління. Водночас аудит засвідчив, що з **недотриманням Порядку № 1001 (пункти 5, 6) внутрішній аудит та оцінка правильності ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової та бюджетної звітності безпосередньо в апараті Держгеокадастру планами проведення внутрішніх аудитів не передбачалися і не здійснювалися.**

***Рекомендація.** З метою забезпечення правильності ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової та бюджетної звітності, Держгеокадастру рекомендується чітко дотримуватись вимог постанови Кабінету Міністрів України від 28.09.2011 № 1001 (пункт б) і щорічно планувати та здійснювати внутрішній аудит апарату Держгеокадастру.*

Аудитом також встановлено, що з недотриманням Порядку № 1001 (пункт 4) висновки та рекомендації щодо: функціонування системи

внутрішнього контролю та її удосконалення; удосконалення системи управління; запобігання фактам незаконного, неефективного та нерезультативного використання бюджетних коштів; запобігання виникненню помилок чи інших недоліків у діяльності Служби, відділом внутрішнього аудиту керівникові Держгеокадастру впродовж 2017 року **не надавались**.

Порядком № 1001 (пункт 18) передбачено здійснення Мінфіном оцінки функціонування системи внутрішнього аудиту центрального органу виконавчої влади, його територіального органу, яка проводиться у формі дослідження.

Водночас аудитом встановлено, що протягом 2017 року та I півріччя 2018 року Мінфіном оцінка якості внутрішнього аудиту Держгеокадастру **не проводилася**. Натомість, Мінфіном листом від 31.05.2017 № 33010-07-5/14437 з метою проведення оцінки функціонування внутрішнього контролю в Держгеокадастрі запитано опис функціонування наявної системи внутрішнього контролю за елементами (внутрішнє середовище, управління ризиками, заходи контролю, інформація та комунікація, моніторинг).

Держгеокадастр листом від 30.06.2017 № 5-28-0.24-10256/2-17 направив до Мінфіну опис функціонування існуючої системи внутрішнього контролю у Держгеокадастрі.

Довідково. Відповідно до Наказу № 480, під час оцінки якості посадовими особами відповідального структурного підрозділу Мінфіну досліджуються:

- *статус і структура підрозділу внутрішнього аудиту, його організаційна та функціональна незалежність, чисельність працівників підрозділу внутрішнього аудиту та стан його укомплектування, відповідність персоналу кваліфікаційним вимогам;*
- *наявність внутрішніх документів з питань внутрішнього аудиту, їх відповідність стандартам;*
- *планування діяльності з внутрішнього аудиту;*
- *організація внутрішніх аудитів, зокрема розподілу трудових ресурсів, планування внутрішнього аудиту та складання за його результатами програми внутрішнього аудиту;*
- *документування ходу внутрішнього аудиту та його результатів;*
- *моніторинг врахування рекомендацій та результатів їх впровадження;*
- *результати внутрішніх оцінок якості внутрішнього аудиту;*
- *врахування рекомендацій за результатами проведення попередніх оцінок якості;*
- *достовірність, повнота та своєчасність подання звітності про результати діяльності підрозділу внутрішнього аудиту;*
- *стан взаємодії підрозділу внутрішнього аудиту зі структурними підрозділами установи;*
- *наявність програми забезпечення та підвищення якості внутрішнього аудиту та стан її виконання;*
- *інші питання діяльності підрозділу внутрішнього аудиту.*

За результатами проведення оцінки якості складається звіт та надаються рекомендації керівнику установи щодо удосконалення системи внутрішнього аудиту. Однак **оцінка якості внутрішнього аудиту Держгеокадастру у 2017 році Мінфіном не проводилася та відповідні**

рекомендації керівнику установи щодо удосконалення системи внутрішнього аудиту не надавалися.

Рекомендація. З метою забезпечення функціонування ефективної системи внутрішнього контролю і запобігання випадкам шахрайства та помилок, які можуть вплинути на достовірність фінансової та бюджетної звітності, Держгеокадастру рекомендується чітко дотримуватись вимог Порядку № 1001 (пункт 4), а Мінфіну (пункт 18) – вжити заходів щодо посилення контролю за станом внутрішнього аудиту центральних органів виконавчої влади, у тому числі шляхом оцінки його якості.

Таким чином, аудит засвідчив, що в Державній службі України з питань геодезії, картографії та кадастру існують процедури внутрішнього контролю, а саме, процедура авторизації та процедура “інвентаризація”. Організаційна структура процедур внутрішнього контролю розроблена відповідно до потреб здійснення відповідних господарських операцій. При цьому належним чином застосовується лише процедура авторизації.

Водночас аудитом встановлено, що документування ідентифікації, оцінки та визначення способів реагування на ризики в Держгеокадастрі не здійснюється.

Не передбачалися планами проведення внутрішніх аудитів і не здійснювалися в Держгеокадастрі перевірки правильності ведення бухгалтерського обліку та достовірності фінансової і бюджетної звітності його апарату, чим не забезпечено дотримання вимог постанови Кабінету Міністрів України від 28.09.2011 № 1001 (пункти 5, 6).

Не здійснювалося в Держгеокадастрі і зовнішньої оцінки якості внутрішнього аудиту Міністерством фінансів України, що посилювало ризики незабезпечення правильності ведення бухгалтерського обліку та достовірності фінансової і бюджетної звітності.

1.2. Оцінка правильності ведення, повноти бухгалтерського обліку

Відповідно до НП(С)БО 101 «Подання фінансової звітності», облікова політика визначається на основі національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі.

Облікова політика суб'єкта державного сектору визначається у розпорядчому документі, в якому мають бути встановлені методи оцінки, обліку, види сегментів та їх пріоритетність, процедури, які має застосовувати суб'єкт державного сектору та щодо яких нормативно-правовими актами з бухгалтерського обліку передбачено більше ніж один варіант, а також порядок організації бухгалтерського обліку.

Суб'єкт державного сектору має послідовно застосовувати облікову політику таким чином, щоб фінансова звітність відповідала всім вимогам національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі.

Проведеним аудитом встановлено.

У 2017 році у Держгеокадастрі діяло Положення про облікову політику, затверджене наказом від 05.06.2015 № 99, яке містило посилання на низку нормативно-правових актів з ведення бухгалтерського обліку, які втратили чинність.

Наказом Держгеокадастру від 28.12.2017 № 255 затверджено Положення про облікову політику Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру, погоджене Міністерством аграрної політики та продовольства України, додаток до якого містить графік документообігу апарату Держгеокадастру із процедурами створення документів, їх перевірки і обробки та план рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, із зазначенням аналітичних рахунків до субрахунків, які введені Держгеокадастром. **Водночас, станом на 01.01.2018, зміна облікової політики не розкрита у фінансовій звітності, чим не дотримано вимог НП(С)БО 101 «Подання фінансової звітності» (абзац 8 пункту 1 розділу III).**

Ведення бухгалтерського обліку та звітності у 2017 році в Держгеокадастрі здійснювалося за допомогою автоматизованої системи «Парус-Бюджетна установа» (версія 7). Бухгалтерський облік господарських операцій здійснюється в хронологічному порядку за меморіально-ордерною формою обліку. Разом з тим аудит засвідчив, що **всі меморіальні ордери за грудень місяць та книга «Журнал-головна» в 2017 році з недотриманням вимог Наказу Мінфіну № 755 велись за формами, що затверджені наказом Державного казначейства України від 27.07.2000 № 68 (втратив чинність 08.09.2017).**

До 2017 року діяльність Держгеокадастру спрямовувалась і координувалась Кабінетом Міністрів України через Віце-прем'єр-міністра України – Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 22.07.2016 № 482 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» (набула чинності 05.08.2016, далі – Постанова № 482) спрямування та координація Кабінетом Міністрів України Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру здійснюється через Міністра аграрної політики та продовольства України.

Водночас аудитом встановлено, що у зв'язку з фактичним виконанням Постанови № 482 лише 13.02.2017⁸, Держгеокадастром за 2017 рік складено та подано в Державну казначейську службу України два комплекти річної звітності.

⁸Відповідно до п. 6 Порядку № 44 розпорядники бюджетних коштів, підпорядкованість яких згідно із законодавством України з початку нового бюджетного періоду та/або протягом звітного періоду була змінена, бюджетну звітність складають та подають за попередньою підпорядкованістю як такі, що припинили діяльність, в обсязі річної звітності. Держгеокадастр станом на 13.02.2017 закрит рахунки за КПКВК 2755010, 2755020, 2755030 та переніс вартість необоротних активів та фондів в необоротних активах, вартість матеріалів і фінансовий результат на рахунки за кодом відомчої класифікації 280.

Перший комплект звітності (станом на 13.02.2017, головний розпорядник – Мінрегіон) містить: *Баланс на 13 лютого 2017 року (форма № 1), Звіт про результати фінансової діяльності на 13 лютого 2017 року (форма № 9д), Звіт про рух грошових коштів на 13 лютого 2017 року, Звіт про надходження і використання коштів, отриманих як плата за послуги на 13 лютого 2017 року (форма № 4-1д), Звіт про заборгованість за бюджетними коштами станом на 13 лютого 2017 року (форма № 7д, загальний фонд), Звіт про заборгованість за окремими програмами на 13 лютого 2017 року (форма № 7д.1, спеціальний фонд), Звіт про заборгованість за окремими програмами на 13 лютого 2017 року (форма № 7д.1, загальний фонд), Пояснювальну записку, Звіт про рух необоротних активів на 13 лютого 2017 року (форма № 5), Звіт про рух матеріалів і продуктів харчування на 13 лютого 2017 року (форма № 6), Звіт про недостачі та крадіжки грошових коштів і матеріальних цінностей на 13 лютого 2017 року (форма № 15).* При цьому зазначені форми комплекту звітності (станом на 13.02.2017) містять дані на початок звітного періоду і не містять даних на кінець звітного періоду. Разом з тим аудитом встановлено, що у зв'язку з затвердженням Мінфіном Порядку заповнення форм фінансової звітності в державному секторі лише 28.02.2017 (НП(С)БО 101 «Подання фінансової звітності», яке затверджено наказом Мінфіну від 28.12.2009, набуло чинності з 01.01.2017), звітність станом на 13.02.2017 складена за формами старого зразка відповідно до Порядку № 44.

Другий комплект звітності (станом на 01.01.2018, головний розпорядник – Мінагрополітики) містить: *Баланс на 1 січня 2018 року, Звіт про фінансові результати за 2017 рік, Звіт про рух грошових коштів за 2017 рік, Звіт про власний капітал за 2017 рік, Примітки до річної фінансової звітності за 2017 рік, Звіт про надходження та використання коштів загального фонду за 2017 рік (форма № 2д), Звіт про надходження та використання коштів загального фонду за 2017 рік (форма № 2д) за КПКВК 2803010, Звіт про надходження та використання коштів загального фонду за 2017 рік (форма № 2д) за КПКВК 2803020, Звіт про надходження та використання коштів загального фонду за 2017 рік (форма № 2д) за КПКВК 2803030, Звіт про надходження і використання коштів, отриманих як плата за послуги за 2017 рік (форма № 4-1д) за КПКВК 2803010, Звіт про надходження і використання коштів, отриманих за іншими джерелами власних надходжень за 2017 рік (форма № 4-2д) за КПКВК 2803030, Звіт про заборгованість за бюджетними коштами станом на 1 січня 2018 року (форма № 7д, загальний фонд) КПКВК за 2803010, Звіт про заборгованість за бюджетними коштами станом на 1 січня 2018 року (форма № 7д, загальний фонд) за КПКВК 2803020, Звіт про заборгованість за бюджетними коштами станом на 1 січня 2018 року (форма № 7д, загальний фонд) за КПКВК 2803030, Звіт про заборгованість за бюджетними коштами станом на 1 січня 2018 року (форма № 7д, спеціальний фонд) за КПКВК 2803010, Звіт про заборгованість за бюджетними коштами станом*

на 1 січня 2018 року (форма № 7д, спеціальний фонд) за КПКВК 2803030, Звіт про заборгованість за окремими програмами на 13 лютого 2017 року (форма №7д.1, загальний фонд) за КПКВК 2803610, Звіт про заборгованість за окремими програмами на 13 лютого 2017 року (форма № 7д.1, спеціальний фонд) за КПКВК 2803610, Пояснювальну записку за 2017 рік.

Проведений аудит засвідчив, що форми комплекту звітності, складеного станом на 01.01.2018 (головний розпорядник – Мінагрополітики), містять дані на кінець звітного періоду і не містять даних на початок звітного періоду. При цьому дані на початок звітного періоду, відображені в першому комплекті звітності (станом на 13.02.2017, головний розпорядник – Мінрегіон) не є зіставними з даними на кінець звітного періоду, відображеними в другому комплекті звітності (станом на 01.01.2018, головний розпорядник – Мінагрополітики), у тому числі і через різні форми такої звітності.

Як наслідок, фінансова звітність Держгеокадастру за 2017 рік не надає можливість користувачам порівнювати фінансові звіти за період з 01.01.2017 по 01.01.2018, як цього вимагає НП(С)БО 101 «Подання фінансової звітності» (пункт 4 розділу III).

Крім того, аудитом встановлено.

Примітки до річної фінансової звітності за 2017 рік (форма № 5-дс), які є складовою фінансової звітності, з недотриманням Закону № 996 (частина перша статті 11) керівником Держгеокадастру та відповідальним працівником за ведення бухгалтерського обліку не підписані. Також на формі № 5-дс відсутній штамп Держказначейства та підпис працівника Держказначейства, який прийняв звітність.

Слід зазначити, що типова форма № 5-дс «Примітки до річної фінансової звітності», затверджена наказом Міністерства фінансів України 29.11.2017 № 977, не передбачає реквізитів щодо її підпису керівником та головним бухгалтером. У зв'язку з цим форма № 5-дс «Примітки до річної фінансової звітності» потребує удосконалення.

Рекомендація. Мінфіну рекомендується внести зміни до форми № 5-дс «Примітки до річної фінансової звітності», затвердженої наказом Міністерства фінансів України 29.11.2017 № 977, передбачивши в ній реквізити підпису керівника установи та головного бухгалтера, як цього вимагає Закон № 996 (частина перша статті 11).

Звіт про надходження та використання коштів загального фонду за 2017 рік (форма 2д) містить арифметичну помилку, а саме в показнику «Поточні видатки» відображено 63 833 797,61 грн замість 62 833 797,61 гривень. Різниця становить 1 000,0 тис. гривень. Неточність усунуто під час проведення аудиту шляхом складання нової форми та подання її Державній казначейській службі України.

Відповідно до Закону № 996 (стаття 4) одним із принципів, на яких ґрунтуються бухгалтерський облік та фінансова звітність, є повне висвітлення, яке передбачає, що фінансова звітність повинна містити всю

інформацію про фактичні та потенційні наслідки господарських операцій та подій, здатних вплинути на рішення, що приймаються на її основі.

Довідково. Держгеокадастр є розпорядником великого обсягу інформації у сфері земельних відносин. Значну кількість правочинів громадяни можуть здійснити спираючись виключно на відомості, які надаються у Держгеокадастрі. Тому одним з важливих пріоритетів діяльності відомства є надання адміністративних послуг.

Держгеокадастр та його територіальні органи надають платні та безоплатні адмінпослуги за трьома основними напрямками:

1) внесення інформації до бази даних Державного земельного кадастру (державна реєстрація земельних ділянок, обмежень у використанні земель);

2) видача з бази даних витягів та довідок (витяг з Державного земельного кадастру про земельні ділянки, обмеження у використанні земель, довідка, що містить узагальнену інформацію про землі, викопіювання з кадастрової карти);

3) інші послуги (проведення державної експертизи тощо).

Відповідно до Закону № 5203 (пункт 4 статті 11) плата за надання адміністративних послуг, наданих Держгеокадастром, зараховується до місцевого бюджету.

Аудитом встановлено, що апаратом Держгеокадастру в 2017 році надано 2298 платних адміністративних послуг на загальну суму 1074,4 тис. гривень.

Ведення обліку здійснюється в меморіальному ордері 17/1 за субрахунками 2812 «Розрахунки за неподатковими надходженнями» та 6812 «Зобов'язання за неподатковими надходженнями». Дані меморіальних ордерів № 17/1 щомісячно занесено до книги «Журнал-головна». При цьому **форми фінансової звітності не передбачають висвітлення інформації про надані адміністративні послуги.** Таким чином, нормативно-правове забезпечення складання та подання звітності потребує удосконалення в частині висвітлення в звітності інформації про надані центральними органами виконавчої влади адміністративні послуги.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 07.08.2013 № 600 «Деякі питання ведення обліку доходів, які надходять як плата за надання адміністративних послуг» відображення бюджетними установами операцій з надання адміністративних послуг у бухгалтерському обліку та розкриття відповідної інформації за видами адміністративних послуг здійснюється в порядку, визначеному Міністерством фінансів України.

Рекомендація. З метою дотримання вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (стаття 4), зокрема, принципу повного висвітлення, на якому ґрунтуються бухгалтерський облік та фінансова звітність, Міністерству фінансів України рекомендується вжити заходів щодо удосконалення нормативно-правового забезпечення складання та подання звітності в частині висвітлення в звітності інформації про надані центральними органами виконавчої влади адміністративні послуги.

Аудитом встановлено, що Міністерством фінансів України відповідно до пункту 4 Порядку списання у 2017 році непогашених сум субкредитів, наданих ДП «Центр ДЗК» за рахунок коштів позики, залученої державою від Міжнародного банку реконструкції та розвитку на реалізацію проекту «Видача

державних актів на право власності на землю у сільській місцевості та розвиток системи кадастру», та за рахунок бюджетних коштів на умовах співфінансування зазначеного проекту, в тому числі простроченої заборгованості за такими субкредитами, а також заборгованості із сплати відсотків, плати за надання гарантій з обслуговування і пені, нарахованої за невиконання зобов'язань в рамках зазначеного проекту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 № 967, 18.12.2017 списано використані та непогашені суми субкредитів, у тому числі прострочену заборгованість за такими субкредитами, а також заборгованість із сплати відсотків, плати за надання гарантій з обслуговування і пені, нарахованої за невиконання зобов'язань та сплати субкредитів.

Довідково. На виконання умов Угоди про позику Мінфін на платній, зворотній, строковій основі рекредитував ДП «Центр ДЗК», підписавши субкредитний договір від 19.08.2003 № 130-04/74 між Мінфіном, Держкомземом та ДП «Центр ДЗК».

Відповідно до статті 6 зазначеного договору ДП «Центр ДЗК» зобов'язаний сплачувати суму субкредиту Мінфіну, джерелом для повернення якого мають бути кошти, отримані від реєстраційної діяльності.

У зв'язку із внесенням змін до Закону № 1952 та Закону України «Про державний земельний кадастр» від 07.07.2011 № 3613-VI, щодо реєстрації земельних ділянок та передання цих функцій органам виконавчої влади, ДП «Центр ДЗК» з 01.01.2013 втратив джерело надходжень для погашення своїх зобов'язань за субкредитним договором (кошти від надання реєстраційних послуг зараховуються до загального фонду державного бюджету).

У зв'язку з цим Держгеокадастру в 2017 році за КПКВК 2803610 «Надання кредитів на розвиток кадастру» списано дебіторську та кредиторську заборгованість у сумі 40566,3 тис. грн (у тому числі за загальним фондом 2523,8 тис. грн, спеціальним – 38042,5 тис. гривень). При цьому з недотриманням Порядку № 44 (пункт 2 розділу IV), в пояснювальній записці не вказано причини виникнення простроченої дебіторської і кредиторської заборгованості та підстави для її зменшення (списання). Водночас з недотриманням Закону № 996 (частина п'ята статті 9) та Порядку застосування Плану рахунків Наказу № 1219 одержаний Держгеокадастром кредит та наданий ДП «Центр ДЗК» субкредит на рахунках бухгалтерського обліку в період з 01.01.2017 по 18.12.2017 не відображався. Разом з тим вищевказаний кредит відображено в Балансі та Звіті про заборгованість за окремим програмами станом на 13.02.2017.

Таким чином, аудит засвідчив, що у 2017 році Держгеокадастром організація і ведення бухгалтерського обліку здійснювалися з недотриманням окремих вимог нормативно-правових актів, які забезпечують регулювання у цій сфері. При цьому нормативно-правова база складання та подання звітності не забезпечує повне висвітлення інформації про господарські операції, зокрема, надані платні адміністративні послуги, та потребує вдосконалення.

2. РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ РІЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ТА БЮДЖЕТНОЇ ЗВІТНОСТІ

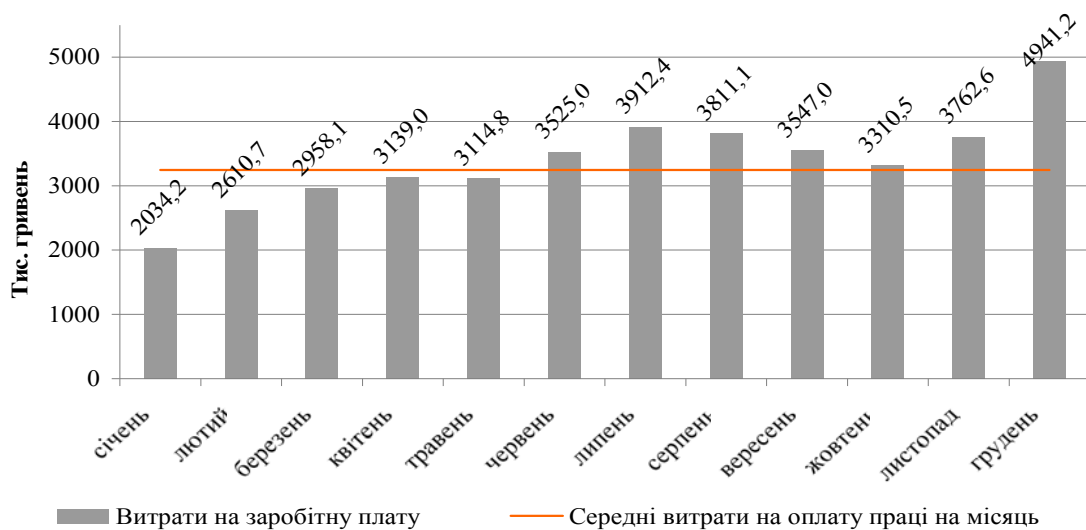
2.1. Аудит розрахунків з оплати праці

З метою оцінки операційної ефективності процедури авторизації бухгалтерських та розрахункових документів щодо оплати праці, контрольною групою Рахункової палати здійснено тестування цього інструменту внутрішнього контролю. За допомогою простої випадкової вибірки⁹ відібрано розрахунки з 12 прийнятими та 12 звільненими працівниками у 2017 році.

За результатами тестування внутрішнього контролю встановлено численні порушення при нарахуванні заробітної плати за окремими видами оплат працівникам при звільненні, у зв'язку з чим прийнято рішення щодо проведення суцільної перевірки нарахувань заробітної плати усім звільненим працівникам.

З метою перевірки твердження щодо повноти відображення даних про оплату праці в звіті про надходження та використання коштів загального фонду (форма № 2) за 2017 рік контрольною групою Рахункової палати здійснено аналітичні процедури для порівняння обсягів видатків з оплати праці.

Діаграма 1. Динаміка витрат на оплату праці працівників апарату Держгеокадастру у 2017 році

Аналіз динаміки видатків на оплату праці свідчить про різке зростання видатків у грудні місяці 2017 року у порівнянні з періодом січень-листопад 2017 року. Зокрема у період січень-листопад 2017 року видатки на оплату праці в середньому становили 3 247,8 тис. грн на місяць, а в грудні 2017 року – 4 941,2 тис. грн, тобто збільшилися в 1,5 раза. Різке зростання витрат на оплату праці пояснюється значним підвищенням виплат премії та матеріальної допомоги у грудні 2017 року.

⁹Simple random sampling – проста випадкова вибірка – це вибірка, проведена із застосуванням генератора випадкових чисел. При використанні простої випадкової вибірки кожен елемент сукупності має однакову ймовірність потрапити до вибірки.

Враховуючи наявність суттєвого конкретного ризику, а саме підвищення посадових окладів у січні 2017 року державним службовцям (згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 18.01.2017 № 15 «Питання оплати праці працівників державних органів»), сукупність витрат на оплату праці розділено на три генеральні сукупності: витрати на оплату праці за січень; за лютий-листопад та за грудень 2017 року. При цьому для генеральної сукупності витрат на оплату праці за січень та грудень застосовано просту випадкову вибірку, а для генеральної сукупності витрат на оплату праці за лютий-листопад застосовано вибірку монетарних величин¹⁰. Крім того, здійснено суцільну перевірку нарахування заробітної плати керівництву Держгеокадастру, 12 новоприйнятим і 32 звільненим працівникам.

Під час проведення аудиту опрацьовано штатні розписи, таблиці обліку використання робочого часу, розрахунково-платіжні відомості, накази та інші внутрішні документи, які регулюють питання організації та оплати праці в Держгеокадастрі. Слід зазначити, що в порушення Закону України від 01.07.1993 № 3356-ХІІ «Про колективні договори і угоди» (стаття 2) колективний договір, з метою сприяння регулюванню трудових відносин та соціально-економічних інтересів працівників і роботодавців, в Держгеокадастрі не укладався.

Рекомендація. *З метою сприяння регулюванню трудових відносин та соціально-економічних інтересів працівників Держгеокадастру рекомендується укласти колективний договір.*

Аудитом встановлено, що згідно зі зведеними розрахунково-платіжними відомостями в 2017 році нарахована заробітна плата працівникам Держгеокадастру у сумі 41 395,4 тис. грн, в тому числі за рахунок державного бюджету – 40 641,7 тис. грн, за рахунок фонду соціального страхування – 753,6 тис. гривень.

Інформація щодо структури заробітної плати працівникам Держгеокадастру за видами оплат у 2017 році наведена у додатку 3.

Аудитом встановлено, що згідно з пунктом 7.3 наказу Держгеокадастру від 05.06.2015 № 99 «Про затвердження положення про облікову політику Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру» (діяв до 28.12.2017) для обліку робочого часу використовується таблиць обліку використання робочого часу.

Довідково. *Керівники самостійних структурних підрозділів забезпечують облік робочого часу працівників та подають таблиць обліку використання робочого часу до Відділу бухгалтерського обліку та звітності для нарахування заробітної плати, попередньо погодивши його в Департаменті кадрової політики та персоналу.*

Проте, як засвідчив аудит, в окремих випадках таблиці надавались структурними підрозділами Держгеокадастру до Відділу бухгалтерського обліку та звітності з численними помилками (неправильно зазначалися посади окремих

¹⁰Monetary unit sampling – вибірка грошових одиниць – це систематична вибірка, при якій спочатку визначається кількість елементів вибірки, а потім умовний інтервал вибірки (ділення грошової суми сукупності на кількість елементів). Перший елемент вибірки визначається випадково, але надалі елементи відбираються з постійним інтервалом.

працівників та місяць, за який складено табель), що свідчить про низький рівень перевірки цього документа Департаментом кадрової політики та персоналу, яка має виконуватись ним відповідно до підпункту 9.3. Додатка 1 Положення про облікову політику Держгеокадастру.

***Рекомендація.** З метою попередження та недопущення порушень в оплаті праці працівників, рекомендується застосувати належні заходи внутрішнього контролю при складанні табелів обліку використання робочого часу.*

Аудитом встановлено, що в Держгеокадастрі графіки відпусток працівників затверджені із зазначенням лише місяців (без визначення дати), в яких починаються відпустки (частина відпустки). Таким чином, у разі надання відпусток частинами графік відпусток не відображає терміни надання відпусток у повному обсязі.

Перевіркою нарахування компенсаційних виплат працівникам при звільненні встановлено, що їм виплачувалась компенсація за дні невикористаних відпусток за минулі періоди роботи (2003–2016 роки). Відповідно до **Закону України** від 15.11.1996 № 504/96-ВР «**Про відпустки**» (**стаття 12**) невикористана частина щорічної відпустки надається працівнику, як правило, до кінця робочого року, але не пізніше 12 місяців після закінчення робочого року, за який надається відпустка.

Сума виплат у 2017 році 32 працівникам, яким компенсовано 909 календарних днів невикористаної відпустки, становила **383,3 тис. гривень**. Слід зазначити, що **кошторисом на 2017 рік такі витрати не затверджувались, оскільки в розрахунки до кошторису не включались**. Як наслідок, в Держгеокадастрі в 2017 році за рахунок фонду оплати праці проведено виплати працівникам, право на які виникло ще в 2003 – 2016 роках.

***Рекомендація.** З метою недопущення додаткових витрат державного бюджету на оплату праці, Держгеокадастру рекомендується дотримуватись вимог ст. 10, 11, 12 Закону України від 15.11.1996 № 504/96-ВР «Про відпустки», в частині своєчасного надання працівникам відпусток до кінця робочого року, але не пізніше 12 місяців після закінчення робочого року, за який надається відпустка.*

Вибірковою перевіркою встановлено:

- з **недотриманням пункту 10 розділу IV Порядку № 100** при нарахуванні відпускних у січні 2017 року заробітна плата не коригувалась на коефіцієнт підвищення, внаслідок чого двом головним спеціалістам **недонараховані відпускні** на загальну суму **0,9 тис. гривень**;

- внаслідок неврахування допомоги по тимчасовій непрацездатності при нарахуванні відпускних одному працівникові **недонараховано відпускні** у сумі **0,9 тис. гривень**;

- при розрахунках компенсаційних виплат за невикористані дні відпусток з **недотриманням пункту 10 Порядку № 100** не застосовано коефіцієнту підвищення посадових окладів при обчисленні середньої заробітної плати трьом працівникам, що призвело до **зниження нарахованої компенсації** на загальну суму **18,2 тис. гривень**;

- внаслідок невірної розрахунку середньоденної заробітної плати трьом працівникам, а також нарахування компенсацій за невикористані відпустки, недоплати надбавки за вислугу років через неврахування зміни стажу державної служби, допущено недонарахування в оплаті праці у сумі **0,4 тис. гривень**.

Крім того, аудитом встановлено, що **через невірне визначення коефіцієнта коригування заробітної плати при розрахунку відпускних протягом 2017 року директору департаменту надлишково нараховані відпускні на загальну суму 0,4 тис. гривень**.

Водночас з недотриманням пункту 6 Положення про преміювання, затвердженого наказом Держгеокадастру від 29.08.2016 № 225 (зі змінами, внесеними наказом від 27.01.2017 № 17), заступнику директора департаменту – начальнику відділу при звільненні **нарахована та виплачена премія за результатами роботи за жовтень 2017 року у сумі 4,1 тис. гривень**.

Таким чином, аудитом розрахунків з оплати праці встановлено проведення виплат компенсації невикористаних відпусток за період з 2003 по 2016 роки на загальну суму 383,3 тис. грн з недотриманням Закону України «Про відпустки», заниження нарахування оплати праці працівників Держгеокадастру в 2017 році на загальну суму 20,4 тис. грн та надлишкове нарахування відпускних у сумі 0,4 тис. гривень. Крім того, з недотриманням Положення про преміювання при звільненні працівника нарахована та виплачена премія за результатами роботи у сумі 4,1 тис. гривень.

2.2. Аудит нефінансових активів

Аудит основних засобів, нематеріальних активів та незавершених капітальних інвестицій проведено вибіркоким способом.

Інформація щодо наявності та руху нефінансових активів Держгеокадастру у 2017 році наведена у таблиці 3.

Таблиця 3
Наявність та рух нефінансових активів Держгеокадастру у 2017 році
тис. гривень

Субрахунок	Залишок на 01.01.2017	Надходження	Вибуття	Залишок на 01.01.2018
Основні засоби	74857,3	184283,3	172146,4	86994,2
<i>знос</i>	27716	52219,4	43318,9	36616,5
Нематеріальні активи	23420	4751,5	0	28171,5
<i>накопичена амортизація</i>	31,9	0	0	31,9
Незавершені капітальні інвестиції	179596,7	4688,6	183966,7	318,6
Запаси	568	888,1	563,4	892,7
Разом	250 694,1	142 392,1	313 357,6	79 728,6

Аудитом встановлено, що **вартість нефінансових активів станом на 01.01.2017 становила 250 694,1 тис. грн, станом на 01.01.2018 – 79 728,6 тис. гривень**.

Зміни в основних засобах відбулись за рахунок їх:

- **зменшення у загальній сумі 172 146,4 тис. грн**, а саме внаслідок продажу основних засобів (два автомобілі) вартістю 149,1 тис. грн, списання основних засобів як непридатних – 233,6 тис. грн та у зв'язку з передачею матеріалів картографічної основи Державного земельного кадастру (ортофотопланів, базових та індексних кадастрових карт) Головним управлінням Держгеокадастру в областях – 171 763,7 тис. грн, за винятком матеріалів картографічної основи на територію АР Крим та м. Севастополь – 7 833,0 тис. грн у зв'язку з неможливістю доступу до тимчасово окупованої території;

- **збільшення у загальній сумі 184 283,3 тис. грн**, а саме у зв'язку з придбанням комп'ютерної техніки (системні блоки, монітори, принтери), меблів тощо на 770,0 тис. грн, придбанням моделі квазігеоїда на територію України – 3 599,9 тис. грн, безоплатним отриманням технічних засобів від Державного науково-виробничого підприємства «Картографія» (робочі станції, дисковий масив, комутатор для ведення Державного реєстру географічних назв) – 316,6 тис. грн, та зарахуванням вартості незавершених капітальних інвестицій у сумі **179 596,8 тис. гривень**.

Зміни в нематеріальних активах відбулись за рахунок їх **збільшення у сумі 4 751,5 тис. грн** у зв'язку з безоплатним отриманням Держгеокадастром Автоматизованої інформаційно-пошукової системи реєстрації та обліку унормованих географічних назв.

Зміни капітальних інвестицій в інші необоротні матеріальні активи відбулись за рахунок їх **збільшення у сумі 4 688,6 тис. грн**, а саме у зв'язку з придбанням системних блоків, моніторів, принтерів, меблів тощо – **770,0 тис. грн**, придбанням моделі квазігеоїда на територію України – **3 599,9 тис. грн**; та **зменшення у сумі 183 966,7 тис. грн** у зв'язку із введенням в експлуатацію матеріалів картографічної основи Державного земельного кадастру, моделі квазігеоїда на територію України та комп'ютерного обладнання – відповідно **179 596,7 тис. грн**, **3 599,9 тис. грн**, **451,4 тис. гривень**.

Аудитом встановлено, що Держгеокадастром не дотримано вимоги **Закону № 996 (частина п'ята статті 9)**, відповідно до якої господарські операції повинні бути відображені в облікових регістрах у тому звітному періоді, в якому вони були здійснені, а саме:

- матеріали картографічної основи Державного земельного кадастру **завантажено до Національної кадастрової системи у грудні 2012 року**, що підтверджується актами встановлення (завантаження) картографічних матеріалів до Національної кадастрової системи від 28.12.2012. При цьому **господарська операція** оформлена актом введення в експлуатацію матеріалів картографічної основи Державного земельного кадастру, створених у рамках проекту «Видача державних актів на право власності на землю в сільській місцевості та розвиток системи кадастру» **від 27.03.2015** та здійснено запис в регістрах бухгалтерського обліку **лише в грудні**

2017 року, а саме зараховано вартість незавершених капітальних інвестицій у сумі 179 596,7 тис. грн на субрахунок 1116 «Необоротні матеріальні активи спеціального призначення», тобто господарську операцію відображено у бухгалтерському обліку через п'ять років після її виникнення;

- амортизацію на картографічні матеріали за період 2013–2017 років у сумі 44 899,2 тис. грн (за рік – 8 979,8 тис. гривень) нараховано лише у грудні 2017 року.

Отже, несвоєчасне відображення вартості введених в експлуатацію матеріалів картографічної основи Державного земельного кадастру призвело до зниження станом на 01.01.2017 первісної вартості інших необоротних матеріальних активів у сумі 179 596,7 тис. грн та одночасного завищення вартості незавершених капітальних інвестицій в необоротні активи на зазначену суму. Крім того, ненарахування зносу на зазначені матеріали картографічної основи протягом 2013–2016 років призвело до завищення балансової вартості активів та валюти балансу станом на 01.01.2017 у сумі 35 919,4 тис. грн ($44\,899,2 - 8\,979,8 = 35\,919,4$ тис. гривень).

Проведеним аудитом також встановлено, що Держгеокадастром з недотриманням вимог:

- НП(С)БО 121 «Основні засоби» (розділ VII), у примітках до річної фінансової звітності (форма 5-дс) не розкрито інформацію про основні засоби, а саме не відображено вартості введених в експлуатацію матеріалів картографічної основи Державного земельного кадастру у сумі 179 596,7 тис. грн і нарахованого зносу у сумі 44 899,1 тис. грн, та вартості матеріалів, які передані головним управлінням Держгеокадастру в областях, – 171 763,7 тис. грн і суми зносу 42 940,9 тис. гривень;

- НП(С)БО 122 «Нематеріальні активи» (пункт 2 розділу II) та Методичних рекомендацій обліку нематеріальних активів (пункт 4 розділу II), на балансі Держгеокадастру станом на 01.01.2017 та 01.01.2018 на рахунку 1211 «Авторські та суміжні з ним права» обліковувалося як нематеріальні активи стандартне програмне забезпечення (придбане у 2008, 2011 роках) у кількості 220 од. загальною вартістю 1 870,4 тис. грн, виключні майнові права інтелектуальної власності на яке до Держгеокадастру не передавались, що підлягає списанню з обліку. Зазначене призвело до завищення балансової вартості нематеріальних активів на зазначену суму. Крім того, сума нарахованого зносу становила 32,0 тис. гривень.

Довідково. На балансі Держгеокадастру обліковувалось придбане у 2008, 2011 роках таке програмне забезпечення: системи захисту від шкідливих кодів, контролю доступу до пристроїв введення/виводу інформації, керування сховищами підприємства, резервного копіювання та відновлення, WindowsXP, Microsoft Office 2007 Standart Rus Box, АBBYU FineReader, автоматизована інформаційно-пошукова система реєстрації та обліку унормованих географічних назв, ліцензії користувача та ліцензії на термінал для Windows Server 2008, право на використання програмного забезпечення «Вдосконалена Пілотна Кадастрова Реєстраційна Система» тощо.

Відповідно до Методичних рекомендацій обліку нематеріальних активів зарахування на баланс і використання придбаних (створених) об'єктів нематеріальних активів здійснюється на підставі відповідного первинного документа. При цьому в первинному документі зазначаються назви документів, згідно з якими такий об'єкт нематеріальних активів вводить у господарський оборот, зокрема патент, свідоцтво, ліцензійний договір, договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності, договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності тощо.

Таким чином, безпідставне відображення у балансі вартості стандартного програмного забезпечення призвело до завищення вартості нематеріальних активів, та, як наслідок, валюти балансу у сумі 1 838,4 тис. грн (з урахуванням зносу у сумі 32,0 тис. грн) станом на 01.01.2017 та 01.01.2018.

Проведений аудит засвідчив, що у 2017 році Держгеокадастром за чотирма укладеними договорами (відповідно до умов цих договорів замовник придбаває програмне забезпечення, на яке майнові права йому не передаються, а надається право користування ним без права передачі його третім особам), придбано програмне забезпечення «Комплексна система автоматизації підприємства «ІС-ПРО», ліцензійні примірники програмного забезпечення Microsoft Windows 10, Microsoft Office standard 2016, антивірусного захисту інформації Eset endpoint antivirus загальною вартістю 2 258,5 тис. грн та віднесено Держгеокадастром на витрати звітного періоду і не обліковується як об'єкт нематеріальних активів, отриманий в користування, на позабалансовому рахунку, чим не дотримано Методичних рекомендацій обліку нематеріальних активів (пункт 16 розділу II).

Довідково. Відповідно до Методичних рекомендацій обліку нематеріальних активів (пункту 16), об'єкт нематеріальних активів, отриманий в користування, обліковується суб'єктом державного сектору (ліцензіатом) на позабалансовому рахунку в оцінці, визначеній за розміром винагороди, встановленим у договорі. При цьому платежі за надане право використання об'єктів інтелектуальної власності у вигляді періодичних платежів, обчислених у порядку та строки, встановлені договором, включаються ліцензіатом до витрат звітного періоду.

Рекомендація. З метою забезпечення належного обліку нефінансових активів та складання фінансової звітності, Держгеокадастру необхідно дотримуватись вимог НП(С)БО 101 «Подання фінансової звітності», НП(С)БО 121 «Основні засоби», НП(С)БО 122 «Нематеріальні активи», Методичних рекомендацій обліку основних засобів та Методичних рекомендацій обліку нематеріальних активів.

З недотриманням вимог НП(С)БО 121 «Основні засоби» (розділ III) для об'єктів, що продовжують використовуватися Держгеокадастром, ліквідаційна вартість не визначалась. При цьому комісія з визначення ліквідаційної вартості основних засобів наказом керівника Держгеокадастру не створювалась, чим не дотримано Методичних рекомендацій обліку основних засобів (пункт 1 розділу V). При цьому вартість основних засобів, на які нараховано 100 відс. амортизації, що продовжують використовуватись, у кількості 881 од. (сервери, монітори, принтери, меблі, сейфи, кондиціонери, холодильники, інше) становить 2 809,8 тис. гривень.

Слід зазначити, що у 2017 році на підставі актів списання Держгеокадастром списано основні засоби загальною вартістю 233,6 тис. гривень. При цьому з недотриманням вимог пункту 14 Порядку від 08.11.2007 № 1314 «Про затвердження Порядку списання об'єктів державної власності» Держгеокадастром протоколи засідання Комісії зі списання майна не склалися.

Рекомендація. *З метою встановлення ліквідаційної вартості основних засобів, на які нараховано 100 відс. амортизації, що продовжують використовуватись, створити комісію та визначити ліквідаційну вартість зазначених основних засобів. При списанні основних засобів чітко дотримуватись нормативно-правових актів, які регулюють це питання.*

Законом № 996 (стаття 4) та **НП(С)БО 101 «Подання фінансової звітності»** (пункт 1 розділу III) передбачено, що фінансова звітність формується з дотриманням принципу превалювання сутності (змісту) над формою, за яким операції повинні обліковуватись відповідно до їх сутності, а не лише за юридичною формою.

Проведеним аудитом встановлено.

У 2017 році Державне науково-виробниче підприємство «Картографія» згідно з договором від 19.06.2017 № 44-Г надало Держгеокадастру послуги з ведення Державного реєстру географічних назв. Вартість послуг становить 1 279,5 тис. гривень.

Довідково. *Відповідно до акта приймання-передачі наданих послуг з ведення Державного реєстру географічних назв від 15.12.2017 № 1 здійснено заповнення 41241 обліково-реєстраційну форму географічних назв адміністративно-територіальних одиниць, фізико-географічних і соціально-економічних об'єктів України, а саме: встановлення та збір географічних назв на основі топографічної карти масштабу 1:100000 за офіційними джерелами (довідниками адміністративно-територіального устрою України різних років видання, електронним довідником Верховної Ради України, Тарифним керівництвом № 4), а також на основі енциклопедичних, довідкових та архівних топографічних карт; унормування географічних назв; передання унормованих географічних назв України літерами латинського алфавіту; здійснення адміністративно-просторової прив'язки географічного об'єкта, визначення географічних координат (з точністю до мінуси) за топографічною картою масштабу 1:100000; встановлення виду географічного об'єкта; внесення варіантів назви географічного об'єкта, його перейменування, зміна статусу (категорії) з посиланням на відповідні джерела, а також, за необхідності, назви мовою національної меншини; здійснення коректури вже заповнених раніше форм.*

Відповідно до акта приймання-передачі від 15.12.2017, затвердженого в. о. директора ДНВП «Картографія» Неживим О. В. та в. о. Голови Держгеокадастру Шемелинець Л. М., надані послуги оплачені останнім у сумі 1 279,5 тис. грн (з ПДВ). Згідно з зазначеним вище актом ДНВП «Картографія» передано, а Держгеокадастром прийнято:

1. Автоматизовану інформаційно-пошукову систему реєстрації та обліку унормованих географічних назв первісною вартістю 4 751,5 тис. гривень.

2. Технічні засоби (в т. ч. робочі станції, дисковий масив, комутатор) на загальну суму 316,6 тис. грн (первісна вартість).

3. Виключне право на використання Державного реєстру географічних назв.

4. Виключне право дозволяти використовувати Державний реєстр географічних назв.

5. Виключне право перешкоджати неправомірному використанню Державного реєстру географічних назв.

6. Виключне право передавати (відчужувати) повністю або частково майнові права на Державний реєстр географічних назв третім особам.

7. Інші права, які будуть існувати у майбутньому, з метою розроблення (створення) Державного реєстру географічних назв.

Довідково. На субрахунках 1211 (1221) «Авторське та суміжні з ним права» ведеться облік авторських прав та суміжних з ними прав суб'єкта державного сектору (право на літературні, художні, музичні твори, комп'ютерні програми, програми для електронно-обчислювальних машин, копії даних (бази даних), виконання, фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення тощо¹¹).

Разом з тим аудит засвідчив, що надані Держгеокадастру послуги з ведення Державного реєстру географічних назв вартістю 1 279,5 тис. грн за своєю сутністю є витратами на формування електронної бази даних Державного реєстру географічних назв, яка є частиною нематеріального активу Автоматизованої інформаційно-пошукової системи реєстрації та обліку унормованих географічних назв вартістю 4 751,5 тис. гривень.

Як наслідок, у Звіті про надходження і використання коштів, отриманих за іншими джерелами власних надходжень за 2017 рік (форма № 4-2д), на 1 279,5 тис. грн завищено вартість безоплатно отриманих нематеріальних активів (код рядка 570).

Проведеним аудитом встановлено, що Держгеокадастром з недотриманням Положення про порядок передачі об'єктів права державної власності (пункт 4), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.09.1998 № 1482, передано ДП «Центр ДЗК» обладнання (модулі оперативної пам'яті HP 300 GB (507127-B21) та жорсткі диски HP 4GB (500672-B21) загальною кількістю 50 шт. і вартістю 69,8 тис. гривень) без належного документального оформлення, а отже, за відсутності відповідальності у випадку втрати (нестачі) або пошкодження майна. Зазначене обладнання використовується ДП «Центр ДЗК» шляхом встановлення його на серверах.

Рекомендація. З метою належного використання та зберігання матеріальних цінностей Держгеокадастру пропонується належним чином оформити використання ДП «Центр ДЗК» матеріальних цінностей, які належать Держгеокадастру. Водночас посилити контроль за дотриманням договірної дисципліни, у тому числі і за договорами відповідального зберігання та передачі майна.

Аудитом запасів встановлено, що з недотриманням Порядку № 1219, станом на 01.01.2018, окремі матеріальні цінності (ваги, обігрівач масляний, комутатори, маршрутизатори, вогнегасники) на загальну суму **8,0 тис. грн обліковуються на субрахунку 1812 «Малоцінні**

¹¹Порядок застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, затверджений наказом Мінфіну від 29.12.2015 № 1219.

швидкозношувані предмети» замість субрахунку 1113 «Малоцінні необоротні матеріальні активи». При цьому після передання об'єктів в експлуатацію у першому місяці не нараховано зносу (амортизації) на ці матеріальні цінності у розмірі 50 відс. вартості таких активів у сумі 4 тис. гривень.

Крім того, аудитом встановлено, що комплектуючі до комп'ютерної та оргтехніки, які обліковувались на субрахунку 1812 станом на 01.01.2017 загальною вартістю 369,4 тис. грн та станом на 01.01.2018 – 589,9 тис. грн, перебувають в експлуатації. Проте **всупереч пункту 9 розділу IV НП(С)БО 123 «Запаси» вартість зазначених комплектуючих не виключено зі складу активів (не списано з балансу).**

Таким чином, Держгеокадастром з недотриманням Закону № 996 (частина п'ята статті 9) своєчасно не відображено в обліку списання малоцінних та швидкозношуваних предметів, що призвело до завищення в обліку вартості активів та валюти балансу станом на 01.01.2017 на суму 369,4 тис. грн та станом на 01.01.2018 – 589,9 тис. гривень. Разом з тим з недотриманням НП(С)БО 123 «Запаси» (пункт 2 розділу V) у примітках до фінансової звітності не розкрито інформації про методи оцінки запасів¹².

Водночас Держгеокадастром у 2017 році Меморіальний ордер № 10, призначений для ведення бухгалтерського обліку вибуття та переміщення до інших установ, організацій та матеріально відповідальних осіб малоцінних та швидкозношуваних предметів, не вівся, чим не дотримано вимоги Інструкції № 68 та Наказу Мінфіну № 755.

Рекомендація. З метою забезпечення належного обліку запасів установи та складання фінансової звітності, Держгеокадастру необхідно дотримуватись вимог НП(С)БО 123 «Запаси» та Методичних рекомендацій обліку запасів. Для обліку вибуття та переміщення малоцінних швидкозношуваних предметів вести Меморіальний ордер № 10 згідно з Наказом Мінфіну № 755.

Отже, облік нефінансових активів Держгеокадастром у 2017 році здійснювався з численними порушеннями нормативних актів та недотриманням вимог законодавства. Як наслідок, фінансова звітність, примітки до фінансової звітності містять недостовірні дані, зокрема, завищено в обліку вартість активів та валюти балансу:

- станом на 01.01.2017 у сумі 38 127,2 тис. грн (в результаті ненарахування зносу – 35 919,4 тис. грн, безпідставного обліку програмного забезпечення як нематеріальних активів – 1 838,4 тис. грн, несписання запасів, які передано в експлуатацію – 369,4 тис. грн);

- станом на 01.01.2018 у сумі 2 432,3 тис. грн (в результаті безпідставного обліку програмного забезпечення як нематеріальних активів – 1 838,4 тис. грн, несписання запасів, які передано в

¹²Положенням про облікову політику Держгеокадастру, затвердженим наказом від 05.06.2015 № 99, визначено, що вибуття запасів оцінюється за методом ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів.

експлуатацію – 589,9 тис. грн, ненарахування зносу на малоцінні необоротні матеріальні активи – 4,0 тис. гривень).

З недотриманням пункту 16 розділу II Методичних рекомендацій обліку нематеріальних активів вартість придбаного програмного забезпечення у сумі 2 258,5 тис. грн не обліковується як об'єкт нематеріальних активів, отриманий в користування, на позабалансовому рахунку.

Крім того, в Звіті про надходження і використання коштів, отриманих за іншими джерелами власних надходжень за 2017 рік (форма № 4-2д), на 1 279,5 тис. грн завищено вартість безоплатно отриманих нематеріальних активів.

2.3. Аудит інших господарських операцій

З метою оцінки операційної ефективності процедури авторизації бухгалтерських та розрахункових документів щодо оплати інших витрат, контрольною групою Рахункової палати здійснено тестування цього інструменту внутрішнього контролю. За допомогою генератора випадкових чисел відібрано 50 господарських операцій, проведених у 2017 році.

За результатами тестування внутрішнього контролю порушень не встановлено. Таким чином, відсутність помилок при тестуванні процедури авторизації бухгалтерських та розрахункових документів щодо оплати інших витрат надало можливість застосувати вибірку MUS.

З метою перевірки твердження щодо повноти відображення даних про оплату інших витрат у звіті про надходження та використання коштів загального фонду (форма № 2) за 2017 рік контрольною групою Рахункової палати здійснено аналітичні процедури для порівняння планових обсягів видатків з касовими (табл. 4).

Таблиця 4

Планові та касові обсяги видатків на оплату інших витрат Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру в 2017 році

тис. гривень			
Назва видатків (КЕКВ)	План	Факт	Відсоток
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар (2210)	2038,6	2038,4	100,0
Оплата послуг (крім комунальних) (2240)	4507,8	4483,3	99,5
Видатки на відрядження (2250)	490,2	440,9	89,9
Оплата теплопостачання (2271)	274,5	211,8	77,2
Оплата водопостачання (2272)	20,3	20,3	100,0
Оплата електроенергії (2273)	478,4	439,4	91,8
Дослідження і розробки, окремі заходи розвитку з реалізації державних (регіональних) програм (2281)	5034,3	5034,3	100,0
Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку (2282)	2,3	2,1	91,3
Поточні трансферти урядам іноземних держав та міжнародним організаціям (2630)	303,4	303,4	100,0
Інші поточні видатки (2800)	123,7	92,3	74,6
Всього	13273,5	13066,2	98,4

Порівнянням планових обсягів видатків із касовими встановлено, що касові видатки на оплату інших витрат проведено в межах затвердженого кошторису. Проведений аналіз засвідчив, що касові видатки за КЕКВ 2210 «Предмети, матеріали, обладнання та інвентар» (**2038,4 тис. грн**), КЕКВ 2272 «Оплата водопостачання і водовідведення» (**20,3 тис. грн**), КЕКВ 2281 «Дослідження і розробки, окремі заходи розвитку з реалізації державних (регіональних) програм» (**5034,3 тис. грн**) та КЕКВ 2630 «Поточні трансферти урядам іноземних держав та міжнародним організаціям» (**303,4 тис. грн**) проведено на рівні **100 відс.** затверджених кошторисом видатків. Касові видатки за іншими кодами економічної класифікації проведено на рівні **75–99 відс.** запланованих.

У ході проведення аудиту виявлено такі суттєві конкретні ризики щодо ведення обліку оплати інших витрат:

- *Держгеокадастром у 2017 році проведено розрахунки з ДП «Український державний науково-виробничий інститут зйомок міст та геоінформатики імені А. В. Шаха», ДП «Головний науково-дослідний та проектний інститут землеустрою», ДП «Науково-дослідний інститут геодезії і картографії», ДНВП «Картографія», ДП «Українське державне аерогеодезичне підприємство», які належать до сфери управління Держгеокадастру;*

- *у 2017 році Держгеокадастром проведено складні господарські операції, пов'язані з конвертацією валюти. Розрахунки за членство в міжнародних організаціях становили 303,4 тис. гривень;*

- *витрати на відрядження містять витрати на відрядження за кордон, господарські операції з оплати яких відносяться до складних операцій.*

Для зменшення ризику невиявлення помилок у бухгалтерському обліку та звітності щодо оплати інших витрат, пов'язаних із вищевказаними ризиками, витрати вилучені із генеральної сукупності в ключові елементи, які перевірено суцільним способом (тестування **100 відс.** генеральної сукупності ключових елементів).

▪ Перевіркою *розрахунків з пов'язаними сторонами* встановлено.

До сфери управління Держгеокадастру належить **51 державне підприємство**. Протягом 2017 року Держгеокадастр з п'ятьма державними підприємствами, які перебувають у його віданні, проводив операції, які є операціями з пов'язаними сторонами, а саме:

1. ДП «Науково-дослідний інститут геодезії і картографії» згідно з договором від 07.06.2017 № 39-г Держгеокадастром у 2017 році оплачено послуги з вивчення і визначення параметрів фігури Землі та гравітаційного поля (побудова моделі квазігеоїда на територію України) вартістю **3 600,0 тис. гривень**.

2. ДНВП «Картографія» згідно з договором від 19.06.2017 № 44-Г оплачено послуги з ведення Державного реєстру географічних назв вартістю **1 279,5 тис. гривень**.

3. ДП «Українське державне аерогеодезичне підприємство» згідно з договором від 20.12.2017 № 103-г оплачено послуги з установаження прикордонних знаків № 1445 і № 1445а на українсько-білоруському державному кордоні вартістю **70,3 тис. гривень**.

4. ДП «Головний науково-дослідний та проектний інститут землеустрою» відшкодовано вартість спожитих Держгеокадастром комунальних послуг згідно з договором від 31.01.2017 № 2-Г у сумі **1 672,3 тис. гривень**.

5. ДП «Український державний науково-виробничий інститут зйомок міст та геоінформатики ім. А. В. Шаха» відшкодовано вартість спожитих Держгеокадастром комунальних послуг згідно з договором від 05.04.2017 № 24-Г у сумі **101,7 тис. гривень**.

Усього за 2017 рік Держгеокадастром за КЕКВ 2271 проведено п'ять касових операцій на суму **211,8 тис. грн**, за КЕКВ 2272 – 24 на суму **20,3 тис. грн**, за КЕКВ 2273 – 24 на суму **439,4 тис. гривень**. Крім того, з пов'язаними сторонами за КПКВК 2803010 за КЕКВ 2240 проведено **78 операцій** на суму **1 102,6 тис. грн** та за КПКВК 2803030 «Загальнодержавні топографо-геодезичні та картографічні роботи, демаркація та делімітація державного кордону» за КЕКВ 2281 проведено три касові операції на суму **4 949,7 тис. гривень**.

Разом з тим аудитом встановлено, що інформацію про операції з пов'язаними сторонами (види та обсяги операцій (сума або частка у загальному обсязі) з пов'язаними сторонами та характер відносин між такими пов'язаними сторонами) загальною вартістю **6 723,7 тис. грн** у примітках до фінансової звітності не наведено, чим не дотримано вимог НП(С)БО 101 «Подання фінансової звітності» (пункт 8 розділу XI).

Рекомендація. З метою розкриття інформації, яка є суттєвою для користувачів фінансової звітності, Держгеокадастру рекомендується чітко дотримуватись вимог НП(С)БО 101 «Подання фінансової звітності» в частині наведення у примітках до фінансової звітності інформації про операції з пов'язаними сторонами.

Перевіркою *розрахунків за членство в міжнародних організаціях* встановлено, що Держгеокадастром у 2017 році при виконанні зобов'язань, що випливають із членства України в міжнародних організаціях, зокрема, в Асоціації національних картографо-геодезичних та кадастрових служб європейських країн (EuroGeographics) та Міжнародній картографічній організації, допущено недотримання вимог Закону № 996 (частин третьої і п'ятої статті 9), Інструкції № 68¹³ та Порядку складання карток і книг аналітичного обліку суб'єктами державного сектору (пункт 3), затвердженого наказом Міністерства фінансів України 29.06.2017 № 604. Фактичні видатки на *розрахунки за членство в міжнародних організаціях* на загальну суму **303,4 тис. грн**, які здійснені в липні та вересні 2017 року, в регістрах синтетичного та аналітичного обліку Держгеокадастром відображено лише в грудні 2017 року. Вказане порушення не вплинуло на показники річної фінансової та бюджетної звітності Держгеокадастру.

Перевіркою витрат на відрядження, в тому числі і *витрат на відрядження за кордон*, встановлено, що касові видатки за КЕКВ 2250

¹³Втратив чинність 12.12.2017 згідно з наказом Міністерства фінансів України від 08.09.2017 № 755.

«Видатки на відрядження» в 2017 році становили **440,9 тис. грн** (або майже **90 відс. плану**) з урахуванням змін (**490,2 тис. гривень**).

Аудит розрахунків з підзвітними особами проведено суцільним методом та встановлено, що облік за розрахунками з підзвітними особами ведеться на рахунку 2116/10з «Дебіторська заборгованість за розрахунками з підзвітними особами». Аналітичний облік за розрахунками з підзвітними особами ведеться за кожною окремою підзвітною особою в меморіальному ордері № 8 «Накопичувальна відомість за розрахунками з підзвітними особами», дані якого на кінець кожного місяця відповідають записам у головній книзі та фінансовій і бюджетній звітності.

Відповідно до даних Журналу реєстрації наказів про відрядження (відповідальний – Департамент кадрової політики та персоналу) протягом 2017 року Держгеокадастром видано **126 наказів про відрядження**, з них 17 – відрядження за кордон.

Держгеокадастром у 2017 році зареєстровано та затверджено **162 звіти про використання коштів, виданих на відрядження**, на загальну суму **440,9 тис. грн**, у тому числі: відрядження в межах України – 148 звітів на загальну суму 147,1 тис. грн (33,4 відс.); відрядження за кордон – 14 звітів на загальну суму 293,8 тис. грн (66,6 відсотка).

За результатами перевірки проведених витрат на відрядження встановлено, що з **недотриманням Інструкції № 59 Держгеокадастром не забезпечено працівників коштами для здійснення поточних витрат під час службового відрядження (авансом) у 119 випадках**, в результаті витрати у загальній сумі **171,8 тис. грн** відшкодовувались після затвердження звітів про використання коштів. І лише у 43 випадках на загальну суму **269,1 тис. грн** Держгеокадастром забезпечено працівників авансом. **Як наслідок, звіти про використання виданих на відрядження коштів працівниками Держгеокадастру подавались у терміни від одного до 52 днів після завершення відрядження**, що в свою чергу призвело до викривлення реального стану справ щодо обліку витрат на відрядження, зокрема в частині **невідображення кредиторської заборгованості за розрахунками з працівниками, які направлені у відрядження без виданого авансу**.

Крім того, слід зазначити, що у **40 випадках** працівники Держгеокадастру вибували у відрядження (прибували із відрядження) у вихідний день. Якщо працівник відбуває у відрядження або прибуває у вихідний день, то йому після повернення з відрядження в установленому порядку надається **інший день відпочинку**. Проте, як встановлено аудитом, Держгеокадастром **такі дні працівникам не надавались** та не оформлялись внутрішніми розпорядчими документами, що є **недотриманням Інструкції № 59 (пункти 10, 11 розділу I)**.

***Рекомендація.** З метою недопущення витрат державного бюджету на оплату відряджень з порушенням нормативно-правових актів, Держгеокадастру рекомендується забезпечувати працівників коштами для*

здійснення поточних витрат під час службового відрядження (авансом) та посилити внутрішній контроль за складанням звітів про використання коштів, виданих на відрядження.

За результатами тестування внутрішнього контролю встановлено, що **Держгеокадастром в грудні 2017 року проведено закупівлю меблів у ТОВ «СТАНДАРТ-СЕРВІС» загальною вартістю 400,5 тис. гривень.** При цьому предмет закупівлі визначено за п'ятьма кодами національного класифікатора України ДК 021:2015 «Єдиний закупівельний словник» та закуплено за трьома договорами, а саме:

1. Договір від 19.12.2017 № 99-Г на закупівлю 59 стільців МАСТЕР чорний А2 та 85 крісел Ерго Спорт А-2 загальною вартістю 85,7 тис. грн за кодом класифікатора 39110000-6 «Сидіння, стільці та супутні вироби і частини до них».

2. Договір від 22.12.2017 № 112-Г на закупівлю 1 тумби приставної № 22217, 31 тумби стаціонарної з трьома шухлядами, однієї шафи (фасаду ДСП А40518), двох шаф (фасадів ДСП/відкритих А40318), дев'яти мобільних тумб, 10 шаф (фасадів ДСП А40118), трьох картотек-шаф файлових ШФ-4А, однієї мобільної тумби (помічник D21410), однієї шафи (фасаду ДСП А40521), однієї тумби стаціонарної загальною вартістю 160,9 тис. грн за кодом класифікатора 39130000-2 «Офісні меблі».

3. Договір від 22.12.2017 № 113-Г на закупівлю: однієї брифінг-приставки, шести топів для тумби А70050, 20 антресолів модульних, 24 топів для тумби А70040, одного топа для тумби А70070, одного пеналу фасаду ДСП модульного, 18 пеналів фасадів ДСП 0118 модульних, п'яти антресолів модульних 580, п'яти кутових секторів А44018, двох полиць для клавіатури, двох підставок під системний блок, одного приставного елемента Д10608, однієї стінки модульної D42412, одного пеналу модульного загальною вартістю 123,9 тис. грн за кодом класифікатора 39150000-8 «Меблі та приспособи різні»; одного стола письмового робочого, п'яти столів письмових кутових А11214, шести столів письмових кутових А12214, трьох столів письмових кутових А11216, чотирьох столів письмових робочих, двох столів письмових кутових А12216, двох столів письмових А10016, одного стола письмового Д1.30.18 загальною вартістю 19,2 тис. грн за кодом класифікатора 39120000-9 «Столи, серванти, письмові столи та книжкові шафи»; однієї гардеробної шафи А50018, двох гардеробних шаф А53021, п'яти гардеробних шаф А53018, однієї гардеробної шафи D5.21.20 загальною вартістю 10,8 тис. грн за кодом класифікатора 39140000-5 «Меблі дому».

Аналогічно, **Держгеокадастром у 2017 році проведено закупівлю комп'ютерного обладнання та приладдя у ТОВ «СТІКС-КОМП'ЮТЕР» загальною вартістю 265,5 тис. грн та у ТОВ «ЕРІК-КОМ» загальною вартістю 127,2 тис. гривень.** При цьому предмет закупівлі визначено за двома кодами національного класифікатора України ДК 021:2015 «Єдиний закупівельний словник» та здійснено закупівлю за шістьма договорами, а саме:

1. Договір від 29.09.2017 № 72-Г з ТОВ «СТІКС-КОМП'ЮТЕР» на закупівлю 25 комп'ютерних блоків загальною вартістю 149,9 тис. грн за кодом класифікатора 30210000-4 «Машини для обробки даних (апаратна частина)».

2. Договір від 24.11.2017 № 85-Г з ТОВ «СТІКС-КОМП'ЮТЕР» на закупівлю 8 комп'ютерних блоків загальною вартістю 48,0 тис. грн за кодом класифікатора 30210000-4 «Машини для обробки даних (апаратна частина)».

3. Договір від 03.08.2017 № 59-Г з ТОВ «СТІКС-КОМП'ЮТЕР» на закупівлю: 20 флеш-накопичувачів USB 16 GB, двох флеш-накопичувачів USB 3.0 1 TB загальною вартістю 7,6 тис. грн за кодом класифікатора 30230000-0 «Комп'ютерне обладнання».

4. Договір від 29.09.2017 № 71-Г з ТОВ «СТІКС-КОМП'ЮТЕР» на закупівлю: 40 мишок та 40 клавіатур загальною вартістю 12,0 тис. грн за кодом класифікатора 30230000-0 «Комп'ютерне обладнання».

5. Договір від 29.08.2017 № 73-Г з ТОВ «СТІКС-КОМП'ЮТЕР» на закупівлю 15 моніторів загальною вартістю 48,0 тис. грн за кодом класифікатора 30230000-0 «Комп'ютерне обладнання».

6. Договір від 24.11.2017 № 87-Г з ТОВ «ЕРІК-КОМ» на закупівлю 24 принтерів загальною вартістю 127,2 тис. грн за кодом класифікатора 30230000-0 «Комп'ютерне обладнання».

Довідково. Закон № 922 (стаття 2) передбачає здійснення закупівлі шляхом застосування процедури відкритих торгів за умови, що вартість предмета закупівлі товару (товарів), послуги (послуг) дорівнює або перевищує 200 тис. гривень.

Спосіб визначення замовником предмета закупівлі відповідно до положень Закону № 922 встановлений Порядком № 454¹⁴. Відповідно до пункту 1 розділу II Порядку № 454 предмет закупівлі товарів і послуг визначається замовником згідно з пунктами 17 і 32 частини першої статті 1 Закону та на основі Єдиного закупівельного словника, за показником четвертої цифри основного словника із зазначенням у дужках конкретної назви товару чи послуги.

Аудитом встановлено, що нормативна вимога визначати предмет закупівлі за показником четвертої цифри Єдиного закупівельного словника надає право замовнику розділити предмет закупівлі, не порушуючи вимог частини сьомої статті 2 та частини третьої статті 36 Закону № 922. Як наслідок, мета Закону № 922 в забезпеченні ефективного та прозорого здійснення закупівель, створенні конкурентного середовища у сфері публічних закупівель, запобіганні проявам корупції у цій сфері, розвитку добросовісної конкуренції не досягається, а нормативно-правове забезпечення публічних закупівель потребує вдосконалення.

Рекомендація. З метою забезпечення ефективного та прозорого здійснення закупівель, створення конкурентного середовища у сфері публічних закупівель, запобігання проявам корупції у цій сфері Міністерству економічного розвитку і торгівлі України рекомендується вжити заходів щодо удосконалення нормативно-правового забезпечення публічних

¹⁴У редакції від 19.12.2016 (діє з 17.01.2017).

закупівель, а саме Порядку № 454 в частині визначення предмета закупівлі за показником третьої цифри національного класифікатора України “Єдиний закупівельний словник” ДК 021:2015.

Таким чином, недосконалість нормативно-правових актів у сфері публічних закупівель надало можливість Держгеокадастру у 2017 році здійснити закупівлі товарів на загальну суму 793,2 тис. грн без проведення процедур відкритих торгів, тобто не на конкурентних засадах та непрозоро.

ВИСНОВКИ

1. Фінансовий аудит Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру засвідчив, що у 2017 році касові видатки апарату Держгеокадастру за загальним фондом державного бюджету становили 62 833,8 тис. грн, або 99,6 відс. передбаченого обсягу (68 125,9 тис. грн), за спеціальним – 5 068,1 тис. грн (100 відсотків).

Кошти спрямовані на цілі, передбачені бюджетними призначеннями, затвердженими Законом України «Про Державний бюджет України на 2017 рік».

Водночас аудитом встановлено, що фінансово-господарські операції в окремих випадках проведено з недотриманням вимог нормативно-правових актів, які регулюють ведення бухгалтерського обліку.

Фінансова звітність Держгеокадастру (станом на 13.02.2017 головний розпорядник коштів – Мінрегіон, на 01.01.2018 – Мінагрополітики) в окремих випадках сформована без дотриманням вимог, встановлених НП(С)БО 101 «Подання фінансової звітності».

Допущені Держгеокадастром порушення та недоліки мали суттєвий і всеохоплюючий вплив на його фінансову звітність станом на 01.01.2018. Як наслідок, фінансова та бюджетна звітність Держгеокадастру містить суттєві викривлення і ставить під сумнів достовірність даних, які відображено у ній, що дає підстави для надання негативного аудиторського висновку.

2. Підставами для надання негативного аудиторського висновку щодо фінансової та бюджетної звітності є:

2.1. Завищення вартості активів і валюти балансу при веденні Держгеокадастром у 2017 році обліку нефінансових активів (станом на 01.01.2017 – на 38 127,2 тис. грн, на 01.01.2018 – на 2 432,3 тис. гривень). Зокрема:

2.1.1. Несвоєчасне відображення вартості введених в експлуатацію матеріалів картографічної основи Державного земельного кадастру, що є недотриманням вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (частина п'ята статті 9), і, як наслідок, заниження первісної вартості інших необоротних матеріальних активів (станом на 01.01.2017 – на 179 596,7 тис. грн) та одночасне завищення вартості незавершених капітальних інвестицій в необоротні активи на зазначену суму. Ненарахування зносу на ці матеріали протягом 2013 –

2016 років призвело до завищення балансової вартості активів і валюти балансу станом на 01.01.2017 на 35 919,4 тис. гривень.

При цьому в примітках до річної фінансової звітності (форма 5-дс) не розкрито інформації про основні засоби: не відображено вартості введених в експлуатацію матеріалів картографічної основи Державного земельного кадастру – 179 596,7 тис. грн і суми зносу – 44 899,1 тис. грн, вартості матеріалів, які передані головним управлінням Держгеокадастру в областях, – 171 763,7 тис. грн і суми зносу – 42 940,9 тис. грн, що є недотриманням вимог НП(С)БО 121 «Основні засоби».

2.1.2. Недотримання вимог НП(С)БО 122 «Нематеріальні активи» і Методичних рекомендації з бухгалтерського обліку нематеріальних активів суб'єктів державного сектору (пункт 4 розділу II), затверджених наказом Мініфіну від 23.01.2015 № 11, у частині відображення на рахунках бухгалтерського обліку Держгеокадастру стандартного програмного забезпечення загальною вартістю 1 870,4 тис. грн (придбане у 2008, 2011 роках) як нематеріальних активів, виключні майнові права інтелектуальної власності на яке не передавались, тому воно підлягає списанню з обліку. Зазначене призвело до завищення балансової вартості нематеріальних активів та, як наслідок – валюти балансу в сумі 1 838,4 тис. грн (з урахуванням зносу в сумі 32,0 тис. грн) станом на 01.01.2017 і 01.01.2018.

2.1.3. Недотримання Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (частина п'ята статті 9) внаслідок несвоєчасного списання малоцінних та швидкозношуваних предметів і відображення в обліку призвело до завищення в обліку вартості активів і валюти балансу станом на 01.01.2017 на 369,4 тис. грн, на 01.01.2018 – на 589,9 тис. гривень. Водночас у примітках до фінансової звітності не розкрито інформації про методи оцінки запасів, що є недотриманням НП(С)БО 123 «Запаси».

2.1.4. Недотримання Порядку застосування Плану рахунків у частині відображення в обліку матеріальних цінностей загальною вартістю 8,0 тис. грн як малоцінних швидкозношуваних предметів, які відносяться до малоцінних необоротних матеріальних активів. При введенні матеріальних цінностей в експлуатацію в першому місяці не нараховано зносу (амортизації) – 50,0 відс. вартості активів, що призвело до завищення вартості активів і валюти балансу станом на 01.01.2018 у сумі 4,0 тис. гривень.

2.2. Недотримання Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (частина п'ята статті 9) і Плану рахунків: одержаний Держгеокадастром кредит і наданий ДП «Центр ДЗК» субкредит (договір від 19.08.2003 № 130-04/74 між Мініфіном, Держкомземом і ДП «Центр ДЗК») у сумі 40 566,3 тис. грн на рахунках бухгалтерського обліку в період з 01.01.2017 по 18.12.2017 (дата списання) не відображався.

При цьому в пояснювальній записці не зазначено причин виникнення простроченої дебіторської і кредиторської заборгованості та підстав для її зменшення (списання), що є недотриманням Порядку складання бюджетної

звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, звітності фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, затвердженого наказом Мінфіну від 24.01.2012 № 44.

2.3. Відсутність у примітках до фінансової звітності інформації про операції з пов'язаними сторонами загальною вартістю 6 723,7 тис. грн, що є недотриманням вимог НП(С)БО 101 «Подання фінансової звітності» (пункт 8 розділу XI).

2.4. Невідображення в обліку на позабалансовому рахунку як об'єкта нематеріальних активів, отриманого в користування, придбаного Держгеокадастром у 2017 році програмного забезпечення «Комплексна система автоматизації підприємства «ІС-ПРО», ліцензійні примірники програмного забезпечення Microsoft Windows 10, Microsoft Office standart 2016 та антивірусного захисту інформації Eset endpoint antivirus загальною вартістю 2 258,5 тис. грн, що є недотриманням вимог НП(С)БО 122 «Нематеріальні активи» (пункт 2 розділу II) та Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку нематеріальних активів суб'єктів державного сектору (пункти 4 і 16 розділу II), затверджених наказом Мінфіну від 23.01.2015 № 11.

2.5. Завищення на 1 279,5 тис. грн вартості безоплатно отриманих нематеріальних активів у звіті про надходження і використання коштів, отриманих за іншими джерелами власних надходжень за 2017 рік (форма № 4-2 д).

2.6. Недонарахування 20,4 тис. грн та надлишкове нарахування 0,4 тис. грн відпускних при нарахуванні заробітної плати у 2017 році працівникам Держгеокадастру.

2.7. Здійснення виплати компенсації за період з 2003 по 2016 роки на загальну суму 383,3 тис. грн за невикористані відпустки, які несвоєчасно надавались працівникам Держгеокадастру, що є недотриманням Закону України «Про відпустки», а також нарахування і виплата премії за результатами роботи в сумі 4,1 тис. грн при звільненні працівника, що є порушенням положення про преміювання Держгеокадастру.

3. Для об'єктів, що продовжують використовуватися Держгеокадастром, ліквідаційна вартість не визначалась, що є недотриманням вимог НП(С)БО 121 «Основні засоби» (розділ III). При цьому комісія з визначення ліквідаційної вартості основних засобів наказом керівника Держгеокадастру не створювалась (пункт 1 розділу V Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку для суб'єктів державного сектору, затверджених наказом Мінфіну від 23.01.2015 № 11).

У 2017 році при списанні основних засобів загальною вартістю 233,6 тис. грн не складались протоколи засідання комісії зі списання майна, що є недотриманням вимог Порядку списання об'єктів державної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.11.2007 № 1314 (пункт 14).

4. Держгеокадастром передано ДП «Центр ДЗК» обладнання (оперативну пам'ять HP 300 GB (507127-B21) та жорсткі диски HP 4GB (500672-B21) загальною кількістю 50 шт. і вартістю 69,8 тис. грн без належного

документального оформлення, зокрема, відповідальності в разі втрати (нестачі) або пошкодження такого майна, що є недотриманням Положення про порядок передачі об'єктів права державної власності (пункт 4), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.09.1998 № 1482.

5. Фактичні видатки на розрахунки за членство в міжнародних організаціях у загальній сумі 303,4 тис. грн, які здійснені в липні та вересні 2017 року, в реєстрах синтетичного та аналітичного обліку Держгеокадастром відображено лише в грудні 2017 року, що є недотриманням вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (частини третя і п'ята статті 9), Інструкції про форми меморіальних ордерів бюджетних установ та порядок їх складання, затвердженої наказом Державного казначейства України від 27.07.2000 № 68, і Порядку складання карток і книг аналітичного обліку суб'єктами державного сектору (пункт 3), затвердженого наказом Мінфіну від 29.06.2017 № 604.

6. Не дотримано Інструкції про службові відрядження в межах України та за кордон, затвердженої наказом Мінфіну від 13.03.1998 № 59, (пункт 4): Держгеокадастром не забезпечено працівників коштами для здійснення поточних витрат під час службового відрядження (авансом) у 119 випадках (73,5 відс. загальної кількості). Як наслідок, звіти про використання виданих на відрядження коштів працівниками Держгеокадастру подавались у терміни від одного до 52-х днів після завершення відрядження, а витрати у загальній сумі 171,8 тис. грн відшкодовувались після затвердження звітів про використання коштів. Зазначене призвело до викривлення реального стану справ щодо обліку витрат на відрядження, зокрема, не відображено кредиторської заборгованості за розрахунками з працівниками, яких було відряджено без виданого авансу.

Крім того, у 40 випадках працівники Держгеокадастру вибували у відрядження (прибували із відрядження) у вихідний день. Якщо працівник відбуває у відрядження або прибуває у вихідний день, то йому після повернення з відрядження в установленому порядку надається інший день відпочинку згідно з Інструкцією про службові відрядження в межах України та за кордон, затвердженою наказом Мінфіну від 13.03.1998 № 59 (пункти 10, 11). Однак такі дні працівникам не надавались і не оформлялись внутрішніми розпорядчими документами, що є недотриманням вимог цієї Інструкції.

7. Допущені Держгеокадастром порушення та недоліки, які вплинули на фінансову та бюджетну звітність, виникли і через неналежний стан функціонування системи внутрішнього контролю.

7.1. У Держгеокадастрі є процедури внутрішнього контролю: авторизація та інвентаризація. Організаційна структура процедур внутрішнього контролю розроблена відповідно до потреб здійснення відповідних господарських операцій. При цьому належним чином застосовується лише процедура «авторизація».

При відображенні результатів інвентаризації активів і зобов'язань, які обліковуються на балансових і позабалансових рахунках Держгеокадастру станом на 01.12.2017, у протоколі інвентаризаційної комісії зазначено первісну вартість необоротних активів – 98 236,2 тис. грн, а не їх балансову

вартість – 62 928,7 тис. грн, що є недотриманням вимог наказу Мінфіну від 17.06.2015 № 572 «Про затвердження типових форм для відображення бюджетними установами результатів інвентаризації». Під час аудиту цей протокол виправлено шляхом закреслення неправильної суми та написання правильної, що підтверджено підписами членів комісії.

7.2. У 2017 році Держгеокадастром не укладались договори про повну індивідуальну матеріальну відповідальність з окремими особами, за якими було закріплене майно та які наказами Держгеокадастру не призначались, що є недотриманням вимог Кодексу законів про працю України (стаття 135¹) і Методичних рекомендацій обліку основних засобів (пункт 2 розділу II), затверджених наказом Мінфіну від 23.01.2015 № 11.

7.3. Документування ідентифікації, оцінки та визначення способів реагування на ризики в Держгеокадастрі не здійснюється, що є недотриманням Методичних рекомендацій з організації внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів у своїх закладах та у підвідомчих бюджетних установах, затверджених наказом Мінфіну від 14.09.2012 № 995.

7.4. Не передбачалися планами проведення внутрішніх аудитів і не здійснювалися в Держгеокадастрі і перевірки правильності ведення бухгалтерського обліку та достовірності фінансової і бюджетної звітності апарату, отже, не забезпечено дотримання вимог постанови Кабінету Міністрів України від 28.09.2011 № 1001 (підпункт 2 пункту 2).

7.5. У 2017 році не здійснювалося в Держгеокадастрі і зовнішньої оцінки якості внутрішнього аудиту з боку Мінфіну, що посилювало ризики незабезпечення правильності ведення бухгалтерського обліку та достовірності фінансової і бюджетної звітності.

7.6. У порушення постанови Кабінету Міністрів України від 26.01.2011 № 59 (пункт 3) Держгеокадастром не забезпечено належного функціонування бухгалтерської служби. При цьому в положенні про відділ бухгалтерського обліку і звітності департаменту фінансового забезпечення Держгеокадастру, затвердженому 25.01.2017, не визначено, що відділ бухгалтерського обліку і звітності є бухгалтерською службою, що є недотриманням вимог Бюджетного кодексу України (частина третя статті 56), Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (частина четверта статті 8) і Типового положення про бухгалтерську службу бюджетної установи, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.01.2011 № 59.

Положення про облікову політику Держгеокадастру, яке діяло у 2017 році (до 28.12.2017), містило посилання на нормативно-правові акти з ведення бухгалтерського обліку, які втратили чинність. Наказом Держгеокадастру від 28.12.2017 № 255 затверджено нове Положення про облікову політику Держгеокадастру, яке погоджено Мінагрополітики. Встановлено, що зміна облікової політики не відображена у фінансовій звітності станом на 01.01.2018, що є недотриманням вимог П(С)БО 101 «Подання фінансової звітності» (абзац сьомий пункту 1 розділу III).

8. Аудит засвідчив, що управлінські рішення учасників бюджетного процесу (Мінрегіону, Мінагрополітики, Мінфіну, Казначейства та Держгеокадастру), зокрема і у зв'язку з їх несвоєчасним та неповним прийняттям, негативно вплинули на стан формування фінансової і бюджетної звітності Держгеокадастру у 2017 році.

8.1. Постановою Кабінету Міністрів України від 22.07.2016 № 482 (набрала чинності 05.08.2016) внесено зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 10.09.2014 № 442 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» в частині спрямування і координації діяльності Держгеокадастру через Міністра аграрної політики та продовольства (до прийняття цих змін спрямування і координація діяльності Держгеокадастру здійснювалися Віце-прем'єр-міністром України – Міністром регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства). При цьому встановлено, що бюджетна та фінансова звітність у зв'язку з виконанням вищезазначеної постанови Держгеокадастром подана до головного розпорядника бюджетних коштів Мінрегіону та Казначейства лише 13.02.2017, до того ж дані на кінець звітного періоду в ній не наведено.

8.2. Мінфіном на виконання свого наказу від 28.12.2009 № 1541 щодо затвердження НП(С)БО 101 «Подання фінансової звітності» (набрало чинності з 01.01.2017) затверджено Порядок заповнення форм фінансової звітності в державному секторі лише 28.02.2017 (наказ № 307). Як наслідок, фінансова звітність, яка Держгеокадастром подана до головного розпорядника бюджетних коштів Мінрегіону та Казначейства 13.02.2017, складена за формами відповідно до наказу Мінфіну від 24.01.2012 № 44.

8.3. Держгеокадастром за 2017 рік (станом на 01.01.2018) складено та подано головному розпоряднику бюджетних коштів Мінагрополітики і Казначейству фінансову звітність за формами і в порядку, визначеному наказом Мінфіну від 28.02.2017 № 307. Однак ця звітність не містить звітних даних станом на початок періоду.

У результаті дані, наведені Держгеокадастром у звітності станом на 13.02.2017 і 01.01.2018, зокрема і через застосування різних форм звітності, є непорівнянними, а фінансова звітність Держгеокадастру за 2017 рік унеможлиблює порівняння користувачами таких фінансових звітів, що є недотриманням НП(С)БО 101 «Подання фінансової звітності» (пункт 4 розділу III).

9. Нормативно-правове забезпечення складання та подання звітності, а також у сфері публічних закупівель потребує подальшого удосконалення.

9.1. З урахуванням принципів, на яких ґрунтуються бухгалтерський облік та фінансова звітність, а саме повне висвітлення, яке передбачає, що фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки господарських операцій та подій, здатних вплинути на рішення, що приймаються на її основі (Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (стаття 4), доцільно відобразити у звітності інформацію про надані центральними органами виконавчої влади

адміністративні послуги, оскільки діючі форми фінансової звітності не передбачають висвітлення такої інформації.

9.2. З метою підвищення ефективності здійснення публічних закупівель на конкурентних засадах у державному секторі економіки та за рахунок коштів державного бюджету необхідно удосконалити нормативно-правові акти у сфері публічних закупівель.

Так, Держгеокадастром у 2017 році здійснено закупівлю товарів на загальну суму 793,2 тис. грн без проведення процедур відкритих торгів, а саме:

меблів за трьома договорами та п'ятьма кодами національного класифікатора України ДК 021:2015 «Єдиний закупівельний словник» загальною вартістю 400,5 тис. грн;

комп'ютерного обладнання та приладдя загальною вартістю 392,7 тис. грн за шістьма договорами та двома кодами національного класифікатора України ДК 021:2015 «Єдиний закупівельний словник».

Нормативна вимога визначати предмет закупівлі за показником четвертої цифри Єдиного закупівельного словника надає право замовнику визначити предмет закупівлі, не порушуючи вимог частини сьомої статті 2 та частини третьої статті 36 Закону України «Про публічні закупівлі». Як наслідок, мета Закону України «Про публічні закупівлі» щодо забезпечення ефективного та прозорого здійснення закупівель, створення конкурентного середовища у сфері публічних закупівель, запобігання проявам корупції у цій сфері, розвитку добросовісної конкуренції не досягається.

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Про результати фінансового аудиту Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру поінформувати Верховну Раду України.

2. Відомості про результати аудиту у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінету Міністрів України. Інформацію про результати аудиту надіслати Міністерству фінансів України.

За результатами розгляду матеріалів аудиту Рахункова палата рекомендувала Кабінету Міністрів України:

вжити належних заходів щодо запобігання надалі порушенням і недолікам, які допустили розпорядники бюджетних коштів, зокрема шляхом підвищення якості контрольних заходів відповідними державними органами, координація діяльності яких здійснюється Кабінетом Міністрів України;

доручити:

Міністерству фінансів України:

посилити контроль за дотриманням бюджетного законодавства, зокрема шляхом посилення дієвості державного внутрішнього контролю;

провести оцінку стану внутрішнього аудиту в Державній службі України з питань геодезії, картографії та кадастру;

удосконалити нормативно-правове забезпечення складання та подання звітності в частині висвітлення в ній інформації про надані центральними органами виконавчої влади адміністративні послуги;

внести зміни до форми № 5-дс «Примітки до річної фінансової звітності», затвердженої наказом Міністерства фінансів України 29.11.2017 № 977, передбачивши в ній реквізити щодо підпису керівника установи та головного бухгалтера, як цього вимагає Закон України від 16.07.1999 № 996 «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (частина перша статті 11).

Міністерству економічного розвитку і торгівлі України удосконалити нормативно-правове забезпечення публічних закупівель, а саме Порядок визначення предмета закупівлі, затверджений наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 17.03.2016 № 454, зареєстрованим у Мін'юсті 21.03.2017 за № 384/30252, у частині визначення предмета закупівлі за показником третьої цифри національного класифікатора України ДК 021:2015 «Єдиний закупівельний словник»;

Міністерству аграрної політики та продовольства України як головному розпоряднику коштів державного бюджету забезпечити:

здійснення належного внутрішнього контролю за повнотою надходжень, взяттям бюджетних зобов'язань розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня і витрачанням ними бюджетних коштів (Бюджетний кодекс України, стаття 22, частина п'ята, підпункт 9);

усунення Державною службою України з питань геодезії, картографії та кадастру виявлених аудитом порушень і недоліків.

3. Рішення Рахункової палати та Звіт надіслати Державній службі України з питань геодезії, картографії та кадастру і рекомендувати вжити заходів щодо:

- забезпечення функціонування в Держгеокадастрі бухгалтерської служби відповідно до норм, визначених законами України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», «Про державну службу», Типовим положенням про бухгалтерську службу бюджетної установи;

- визначення в положенні про бухгалтерську службу Держгеокадастру та посадових інструкціях повноважень як керівника, так і працівників бухгалтерської служби відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» і Типового положення про бухгалтерську службу бюджетної установи;

- забезпечення правильності ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової та бюджетної звітності, у тому числі шляхом:

обліку нефінансових активів і складання фінансової звітності відповідно до вимог НП(С)БО 101 «Подання фінансової звітності», НП(С)БО 121 «Основні засоби», НП(С)БО 122 «Нематеріальні активи» та Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку для суб'єктів державного сектору;

обліку запасів установи та складання фінансової звітності відповідно до вимог НП(С)БО 123 «Запаси» та Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку для суб'єктів державного сектору;

обліку вибуття та переміщення малоцінних та швидкозношуваних предметів відповідно до типових форм меморіальних ордерів, інших облікових реєстрів суб'єктів державного сектору та порядку їх складання, у тому числі із застосуванням меморіального ордера № 10;

проведення інвентаризації активів і зобов'язань Держгеокадастру відповідно до вимог Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879, зареєстрованим у Мін'юсті 30.10.2014 за № 1365/26142, і наказу Мінфіну від 17.06.2015 № 572 «Про затвердження типових форм для відображення бюджетними установами результатів інвентаризації», зареєстрованого в Мін'юсті 06.07.2015 за № 788/27233;

створення комісії для визначення ліквідаційної вартості основних засобів, на які нараховано 100-відсоткову амортизацію, але які продовжують використовуватись;

- посилення контролю за дотриманням:

договірної дисципліни, у тому числі і за договорами відповідального зберігання та передачі майна;

Порядку списання об'єктів державної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.11.2007 № 1314, при списанні основних засобів;

вимог Закону України від 15.11.1996 № 504/96-ВР «Про відпустки» (статті 10, 11, 12) у частині своєчасного надання працівникам відпусток до кінця робочого року, але не пізніше 12 місяців після закінчення робочого року, за який надається відпустка;

НП(С)БО 101 «Подання фінансової звітності» в частині відображення у примітках до фінансової звітності інформації про операції з пов'язаними сторонами;

- забезпечення працівників Держгеокадастру коштами для здійснення поточних витрат (авансом) під час службового відрядження та посилення внутрішнього контролю за складанням звітів про використання коштів, виданих на відрядження;

- створення ефективної системи внутрішнього контролю, у тому числі шляхом:

належного кадрового забезпечення відділу внутрішнього аудиту;

проведення внутрішнього аудиту апарату Держгеокадастру;

впровадження ідентифікації, оцінки, визначення способів реагування на ризики та їх документування як складових частин управління установою, виконання завдань і функцій;

укладення колективного договору Держгеокадастру;

застосування належних заходів внутрішнього контролю при складанні табелів обліку використання робочого часу з метою запобігання порушенням

в оплаті праці працівників Держгеокадастру;

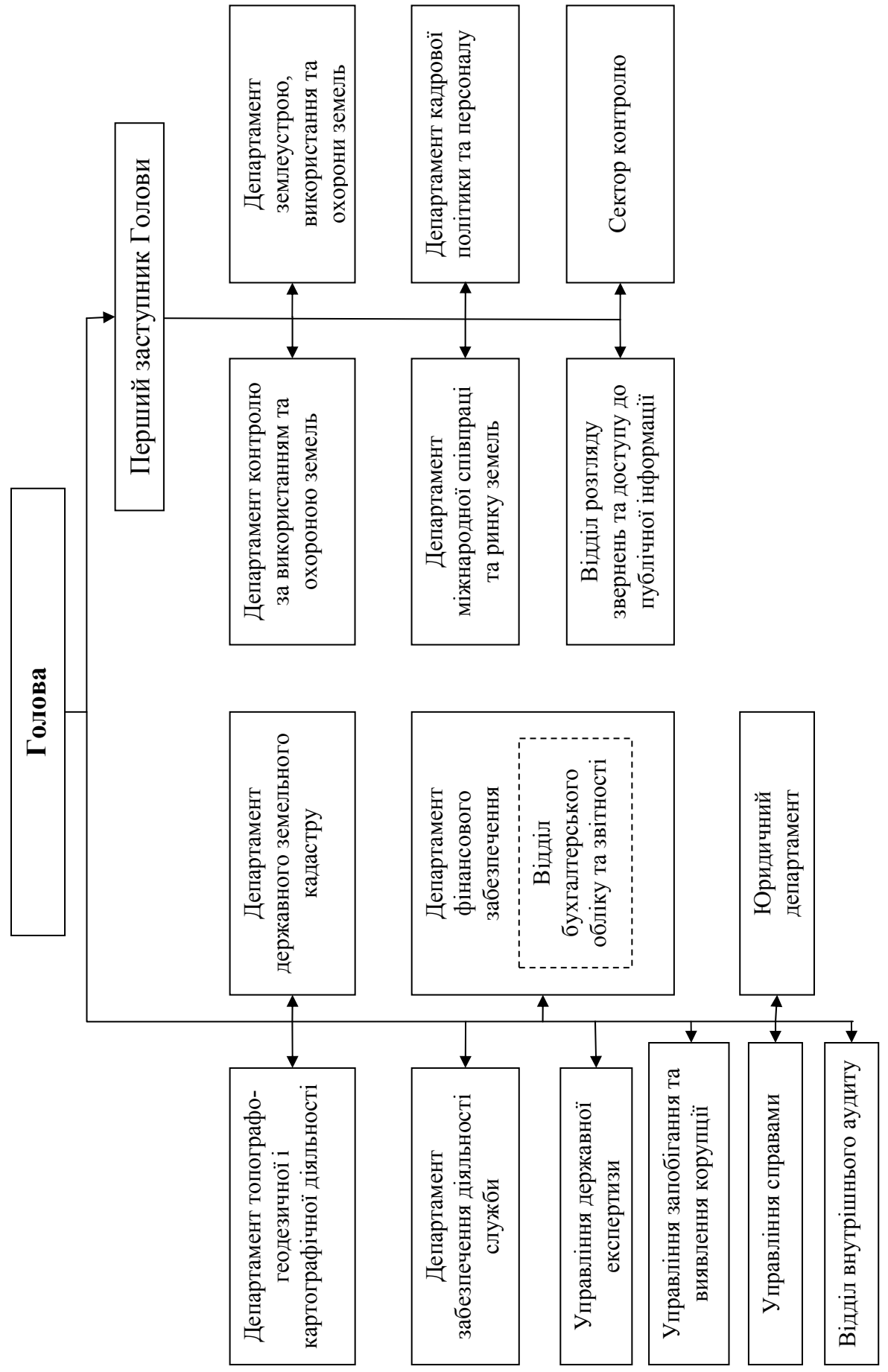
- притягнення до відповідальності осіб, винних у допущенні порушень, встановлених аудитом;

- інформування Рахункової палати про результати розгляду Держгеокадастром рішення Рахункової палати, заплановані та вжиті у зв'язку з цим заходи, а також про стан виконання запланованих заходів.

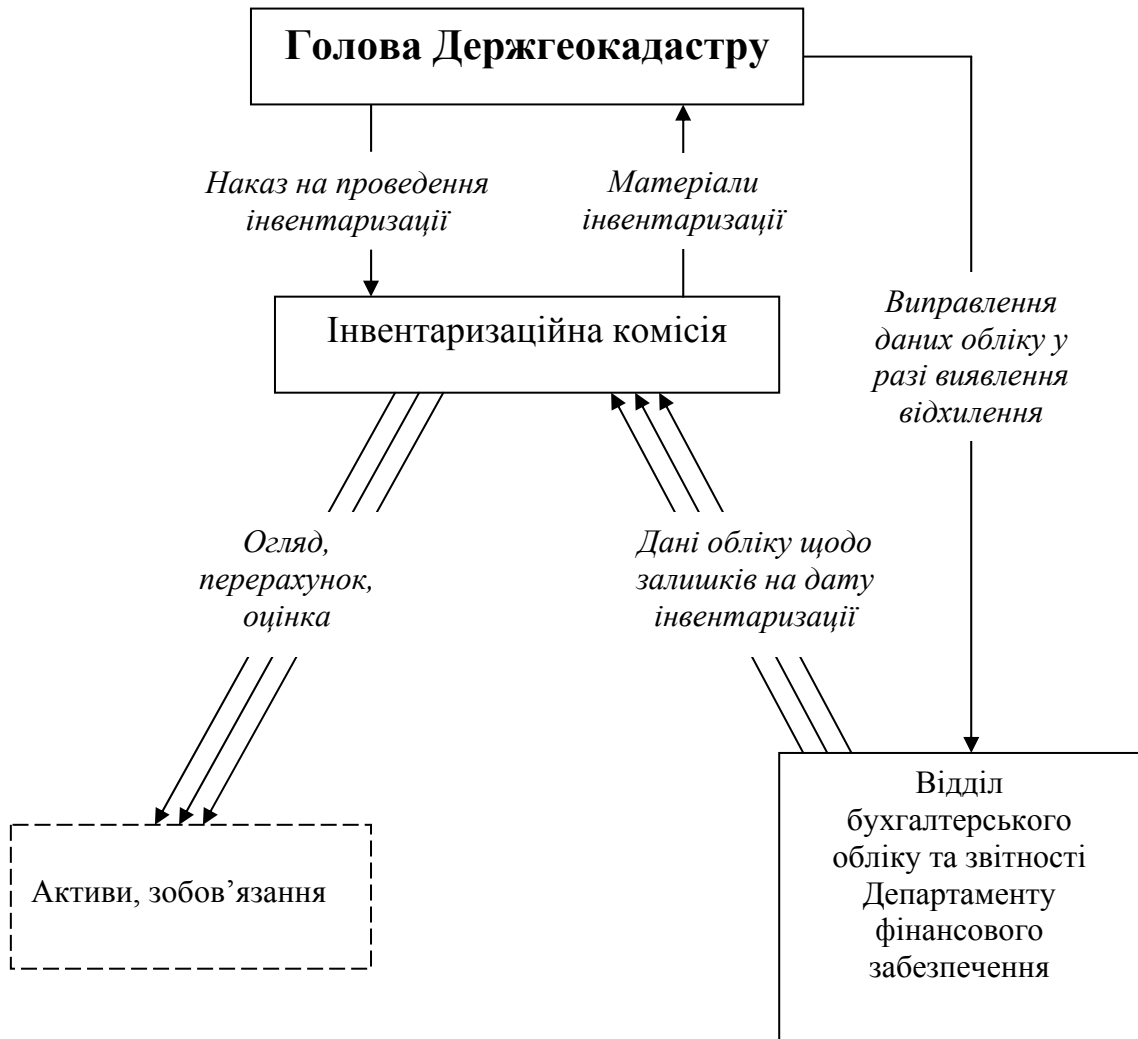
Член Рахункової палати

В. П. Богун

Організаційна структура Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру

Організаційна структура процедури внутрішнього контролю «Інвентаризація»

**Структура заробітної плати працівників Держгеокадастру за
видами оплат у 2017 році**

Вид оплат	Сума, грн	% загальної суми нарахованої зарплати
Посадові оклади	14 647 065,92	35,4
Надбавка за ранг	822 268,23	2,0
Надбавка за вислугу років	3772 618,17	9,1
Надбавка за особливо важливу роботу	573349,85	1,4
Надбавка за напруженість у роботі	33 266,98	0,1
Надбавка за високі досягнення у роботі	109 208,83	0,3
Надбавка за інтенсивність праці	4 826 527,51	11,7
Доплата за доступ до таємниці	94690,51	0,2
Доплата за ненормований робочий день	5 543,44	0,01
Виконання обов'язків	73385,70	0,2
Оплата днів відпусток	2 751 216,23	6,6
Компенсація невикористаних відпусток	383 257,30	0,9
Премія	8 641 520,75	20,9
Оплата днів відряджень	43 308,14	0,1
Грошова допомога (державні службовці)	3 024 762,00	7,3
Матеріальна допомога на оздоровлення (працівникам, які виконують функції з обслуговування)	42 226,50	0,1
Матеріальна допомога на соціально-побутові потреби	277925,00	0,7
Оплата днів тимчасової непрацездатності	944 174,26	2,3
Індексація	138 436,02	0,3
Виплати мобілізованим	140 525,00	0,3
Виплати по договору цивільно-правового характеру	5 160,00	0,01
Вихідна допомога	44 930,89	0,1
Разом	41 395 367,23	100,0